

Prenumerata miesięczna:
Bez odnośnika 4— zł.
Z odnośnikiem 4—50
Z przes. poczt. 4—50
Z zagranicą. . . . 8—
Cena numeru:
20 groszy
Adres Redakcji:
ul. Wielopole L. 1.
Telefon Nr 3542 i 4450.
Adres Administracji:
ul. Wielopole L. 1.
Telefon Nr 1572, 3542 i 1198.
Nr. czeku PKO 400.402

Wydawnictwo Literackie w Krakowie.
KRAKÓW
P. T.
Biблиотека Jagiellońska
Wydawnictwo

REFORMA

wychozi nie o godzinie 2 po południu

Ceny ogłoszeń
za 1 wiersz milimetryowy:
Zwykłe 15 gr.
Nadesłane . . . 35
Po kronice . . . 45
Na 1-szej stronie 50
Drobne od słowa 7
Układ tabelaryczny
o 50% droższy.
Załączniki wedle umowy.
Wyłączne zastępstwo
na zachodnią Europę
M. DUKES, Następca
WIENI. — Wollzeile 16.

Napastliwa nota sowietów

Kraków, 13 czerwca.

(j.) W pierwszej nocy swojej w sprawie zabicia posła Wojkowskiego Litwinow, że powróci do tej sprawy. Jako powrócił, wystosowawszy do rządu polskiego drugą notę, która posiada w stopniu wzmocnionym wszystkie wady pierwszej, a pozbyła się jej zalety jedynej, mianowicie krótkości. Albowiem druga nota p. Litwinowa jest aż do gadatliwości długa i zarówno pod względem formalnym jak merytorycznym **chybiona**. Jako dziennikarski artykuł propagandowy może nota p. Litwinowa wywołać wrażenie siły wśród czytelników rosyjskich, jako akt dyplomatyczny, zwrócony do zagranicy, musi tylko pogłębić wrażenie, które ta zagranica odniosła po straceniu bez sądu 20 „białogwardystów”, że mianowicie komisarze sowieckich ogarnęła panika, będąca zawsze wyrazem słabości nie siły. Napastliwa polemika noty sowieckiej świadczy dalej o tem, że poza Czerwienem sowieci nie rozporządzają dyplomatami, którzyby umieli rozmawiać z Europą. Rosja w dziejach swoich miała chwile, cięższe niż obecna, jednakże jej dyplomaci umieli zawsze wybrnąć z położenia na pozór bez wyjścia. Czasami sztuka dyplomatyczna polega na tem, ażeby ponieść jak najmniejszą szkodę, kiedy o sukcesie myśleć nie można.

P. Litwinow, który w sprawie „Arcosu” miał jednak w Anglii pewnych pośrednich zwolenników, którzy uważali zerwanie stosunków dyplomatycznych z sowiekami za krok przedwczesny, zdołał w przeciągu kilkunastu dni utworzyć w Anglii zwarty front antysowiecki, spowodować Coolidge’a do oświadczenia się przeciwko sowiekom, wreszcie nawet Niemców do potępienia teroru sowieckiego. Kogo p. Litwinow ma dzisiaj za sobą poza granicami Rosji?

Ale p. Litwinow prowokuje dalej. W drugiej nocy swojej zwraca się ponownie przeciwko Anglii, która „rozpętała ciemne siły” przeciwko sowiekom, a następnie wprost zarzuca rządowi polskie-

mu „tolerancję, okazywaną przez władze polskie w stosunku do rozmaitego rodzaju organizacji terrorystycznych, działających na terytorjum Rzeczypospolitej polskiej”. Co więcej p. Litwinow nie waha się twierdzić, że w pewnych wypadkach rząd polski okazywał nawet **wprost pomoc osobom**, prowadzącym aktywną walkę przeciwko sowiekom. To wystarcza.

Po tych zarzutach p. Litwinow przechodzi do żądań. W obu wypadkach wcale się nie kępuje. Idzie na program zgola maksymalny, przyczem powiada, że to są „żądania elementarne”.

Musimy p. Litwinowowi przypomnieć, że w Polsce obowiązuje polska procedura karna i że rząd polski roz-

strzygnie, kto imieniem strony poszkodowanej zostanie dopuszczony do udziału w śledztwie. Co do żądanej „likwidacji” rzekomych „organizacji bandyckich i terrorystycznych” na terytorjum Polski, to rozstrzygnie również rząd polski w tej sprawie, która podobnie jak pierwsza należy do naszych wewnętrznych spraw. Czynniki zewnętrzne nie mogą tu mieć żadnej ingerencji prócz międzynarodowego prawa asyłu, którego złamanie p. Litwinow imputuje Polsce. Co do tych żądań musi p. Litwinow zgóry przygotować się na odmowną odpowiedź. Wymaga tego godność własna państwa polskiego. — Przy sposobności nawiasowo przypominamy p. Litwinowi zatarg sowieków ze Szwajcarią na tle zamordowania Worowskiego. P. Litwinow chyba się reszty domysli.

—0—

Druga nota sowietów do rządu polskiego. Jest to odpowiedź na notę polską w sprawie zabicia Wojkowskiego. Niesłychane żądania i zarzuty Moskwy.

Warszawa, 13 czerwca (PAT). Wczoraj 11 czerwca późnym wieczorem posłowi Rzplitej polskiej w Moskwie, **Patkowi**, doręczona została następująca nota rządu sowieckiego:

Moskwa, 11 czerwca 1927 r. Panie Ministrze! Potwierdzając odbiór pańskiej noty z dn. 9 czerwca, mam zaszczyt prosić pana o podanie do wiadomości pańskiemu rządowi, co następuje:

Rząd związkowy z zadowoleniem przyjmuje do wiadomości wyrazy żalu rządu polskiego z powodu zabójstwa warszawskiego pełnomocnika przedstawiciela ZSSR Wojkowskiego. Ze specjalnem zadowoleniem rząd związkowy przyjmuje do wiadomości oświadczenie o ubrzeniu i kategorycznym osądzeniu, które ten zbrodnicy akt wywołał, również ze strony rządu polskiego, jak również ze strony polskiej opinii publicznej. Podkreślając również z zadowoleniem oświadczenie polskie o gotowości udzielenia odszkodowania rodzinie Wojkowskiej i rozpatrując wreszcie oświadczenie jako przejaw dobrej woli i jako akt wynikający z okoliczności sprawy, odpowiadającej międzynarodowym zwyczajom w podobnych wypadkach, rząd związkowy przyjmuje do wiadomości oświadczenie rządu polskiego i tem niemniej nie widzi możliwości faktycznego zrealizowania tej propozycji, uważając zabezpie-

czenie rodziny swego poległego na stanowisku przedstawiciela obowiązkiem samego państwa sowieckiego. Rząd związkowy nie może jednak zgodzić się z oceną rządu polskiego i zmuszony jest jeszcze dziś w wyższym stopniu, aniżeli w chwili wysyłania noty z dnia 7 czerwca rozpatrywać zabójstwo swego przedstawiciela w Warszawie nie jako indywidualny czyn szaleńca, a jako jeden z przejawów systematycznej i planowej walki ze Związkiem sowieckim ze strony ciemnych sił światowej reakcji i przeciwników pokoju. Wypadki wyłuszczone w mojej nocy z dnia 7-go b. m., a zwłaszcza planowane przygotowanie zerwania stosunków dyplomatycznych z ZSSR ze strony obecnego rządu Wielkiej Brytanii, rozpętały te ciemne siły, zwłaszcza kontrrewolucyjne i terrorystyczne organizacje rosyjskich emigrantów. **Przestępstwo z dnia 7-go b. m. ma przeto niewątpliwie większe znaczenie, aniżeli indywidualny izolowany akt i samo w sobie przedstawia groźbę dla pokojowych normalnych stosunków między obydwojema państwami**, stosunków nad unormowaniem i rozwijaniem których systematycznie pracował rząd związkowy, a w szczególności zmarły jego przedstawiciel w Warszawie, Wojkow, jak to sprawiedliwie podkreśla rząd polski w nocy pańskiej z 9 bm.

Rząd związkowy przyjmuje z zadowoleniem przyznanie przez rząd polski faktu poprawy stosunków między obydwojema państwami i ze swej strony **uważa wzajemne dążenie do unormowania rozwoju dobrych sąsiedzkich stosunków za bardzo ważny czynnik pokoju ogólnego**, zwłaszcza w naprężonej sytuacji międzynarodowej ostatnich czasów, która wynikła wbrew stale przejawianej pokojowości związku sowieckiego. Z tem większym żalem rząd związkowy zmuszony jest jednak zaznaczyć, że rząd polski do tej pory nie zwrócił należytej uwagi na te przeszkody, które dla pomyślnego rozwoju stosunków między obydwojema krajami stanowi tolerancja okazywana przez władze polskie w stosunku do rozmaitego rodzaju organizacji terrorystycznych, działających na terytorjum Rzplitej Polskiej. Rząd związkowy nie może zgodzić się z pańskim oświadczeniem, że rząd polski zawsze przeciwdziałał i niedopuszczał na terytorjum Polski jakiegokolwiek bądź planowej akcji, skierowanej przeciwko związkowi sowieckiemu. W posiadaniu rządu związkowego znajduje się obfity materiał ilustrujący tolerancję, a w poszczególnych wypadkach nawet wprost pomoc okazywaną przez władze polskie i osobom prowadzącym planową i nieplanową aktywną walkę z rządem związku drogą organizowania teroru lub napadów bandyckich na terytorjum ZSSR. W najbliższym czasie N. K. I. D. pozwoli sobie przedstawić panu pewne materiały w tej sprawie.

W pańskiej nocy podkreślona jest ta okoliczność, że faktyczny zabójca pełnomocnego przedstawiciela ZSSR w Warszawie jest **osobą nie polskiej narodowości**. Równocześnie zostało ustalone, że zabójca jest **poliskim obywatelem, synem znanego działacza kontrrewolucyjnego**, któremu obywatelstwo polskie zostało udzielone po wyjeździe jego z ZSSR. Udzielenie obywatelstwa polskiego takim elementom niewątpliwie ułatwia ich działalność przeciwko związkowi sowieckiemu, obarczając rząd polski dodatkową odpowiedzialnością za ich działalność. Niesłaby wypadek ten nie jest jedyny. Specjalnie jaskrawym jest wypadek ze znanym kontrrewolucyjnym działaczem **Bulak-Balachowiczem**, który w myśl protokołu, podpisanego przez przedstawiciela rządu związkowego i rządu polskiego z dnia 30 czerwca 1921 roku winien być wydalony nie później niż do 20 września owego roku z granic Rzplitej, a któremu jednak udzielono obywatelstwa polskiego, który pozostał w Polsce, a niejednokrotnie zaznaczała prasa polska, był nawet kilka razy oficjalnie przyjmowany przez miarodajnych przedstawicieli władz polskich.

Rząd związkowy nie może zgodzić się z uchYLENIEM przez rząd polski odpowiedzialności za fakt zabójstwa, przez powołanie się na od-

CZŁOWIEK Z AUTEM

(Tłómaczenie z francuskiego).

(Ciąg dalszy).

Oswill wypił nową porcję ginu i roześmiał się:

— Bawią mnie historyjki tego pocziwca... Bądź co bądź to jakiś blagier... Zupełnie dojrzały do miłości...

Zobaczył w tej chwili Cinegiaka i Laberose’a, powracających do chwieńki:

— Wpadliśmy w Rezerwie na panią Jouve i jej „flicrik”. Przeszkadzałiśmy im, trzeba się więc było wynieść, — powiedział jeden z nich.

Oswill wstał i odpowiedział:

— A ja właśnie byłbym został. Strasznie lubię patrzeć jak ludzie kłamią.

— Dlaczego „kłamią”?

Oswill poklepał Laberose’a po ramieniu:

— Dwoje ludzi, którzy się kochają, kłamią zawsze sobie nawzajem. W przeciwnym razie nabrałiby do siebie wstrętu i każde na swoją rękę wolałoby się udać na bezludną wyspę.

Poprzez szybę ujrzał przejeżdżającą samochodem Stefanję. Była sama.

— Patrzcie, — rzekł — moja żona.

VI

Sir Meredith Oswill nie był w stanie osądzić takiego człowieka jak Dewalter. Jerzy ni słowem nie wspomniał o swej młodości pełnej tęsknot i dreszczów, wstrząsanej owym tajemniczym podmuchem, który niewiadomo skąd przychodzi i który wieje ponad duszami naznaczonymi piętnem romantyzmu.

Urodził się w roku 1884 w okolicach Passy, w jednej z tych willi, których ogrody zrasza Sekwana. Domki te patrzą na nieskończone sny przepływających galer wsluchują się w roześmiany plusk powracających łódek, asystują przy sobotnim połowie ryb i są strzeżone przez psy, które gniewnie oszczekują księżyc świecący z za rzędów topoli.

Jerzy wyrósł w takim domku. Z biegiem lat nauczył się znosić widok pewnego wesołego jegomościa, którego nazwisko nosił, a który zjawiał się co niedziela. Małżonek ten przez cały tydzień zafatował w Paryżu jakieś sprawy, przyczem zabawiał się wesoło. Jerzy tymczasem co dnia widywał w willi innego mężczyznę, mniej wesołego, który często pieścił włosy dziecka, a na jego matkę spoglądał tkliewie łagodnie i kochająco oczyma. Wobec tego pana Jerzy śmiał się rzadziej, niż wobec jegomościa, zjawiającego się co niedziela, lecz kochał go bardziej. We troje — Jerzy, matka i gość, — odbywali często wycieczki łódką do Triel.

Pewnego dnia spotkali jakiegoś zgryźliwego i zadumanego pana, który przypominał starego psa, stojącego na tylnych nogach. Powiedziano Jerzemu, że to jest pan Zola, który napisał „Une page d’amour”. Nigdy w życiu nie zapomniał tego tytułu. Gdy skończył dziesięć lat, przyjaciel i towarzyszy jego dni dziecięcych odjechał, uściskawszy go poprzednio ze łzami. Zapłakana matka patrzyła na to, a potem powiedziała synowi, że chodzi tu o daleką i nieodwołalną podróż do krajów, położonych koło Pekinu.

W dwa lata później matka poczęła przygotowywać w sekrecie kufry, by udać się w podróż i połączyć się z wygnanym. Pewnego dnia przyszła depecha. Matka Jerzego otworzyła,

przeczytała i zemdlą. Byli wtedy sami w domu. Jedna służąca poszła na targ, druga prała w ogrodzie. Jerzy okazał tyle zimnej krwi, że nie zawołał nikogo na ratunek.

Domyslił się, od kogo pochodziła depecha. Przeczytał ją i dowiedział się, że ich przyjaciel nie żyje. Byłoby jakby jedwabny stryczek, zarzucony ręką losu. Rozpakowano kufry i od tej chwili pogrążona w smutku kobieta żyła samotnie, oddana wychowaniu dziecka, które było żywym wspomnieniem, widmem dawnego szczęścia — wydartego jej przez ponure bóstwa Chin.

Maż przesłiznął się przez ten dramat, jak bąk przez siatkę pająka, nie odczuwając najlżejszego wstrząśnienia. Był szczęśliwy, ponieważ dużo zarabiał, prawie tyle — aczkolwiek trochę mniej — ile wydawał. Syna poznał wcześniej ze zbytkiem i metami życia. Matka Jerzego wkrótce umarła, zostawiając po sobie trochę relikwii i pamiątek, z których maż dowiedział się, że nigdy nie miał syna. Rzucił się wówczas w wir uciech, a Jerzy wstąpił do wojska. Gdy ukończył służbę, stanął po raz pierwszy oko w oko z życiem, tak samotny i bezbronny, jak Daniel w jaskini lwów.

Losy jego przez lat czternaście — aż do chwili spotkania Stefanji, dałyby się porównać do wędrówki nieszczęśliwego pielgrzyma po ciemnych, nieznanych drogach. Gdzie chwila wytchnienia? Gdzie przyjaciele, którzyby zorganizowali etapy spoczynku? — Nie było ich. Zawsze ubogi, zawsze sam. Znajdował pracę, ale taką, która była niby niedokończony tunel u wylotu którego nie łśni żadne światło. Zdarzało się zresztą często, że odmawiano mu nawet skromnych posad; mówiono: „O! to nie dla pana”. Mieć minę księcia —

to los dla opryska, dla człowieka uczciwego to jedna przeszkoda więcej. Mimo to Jerzy pracował na chleb uczciwie. Próbowal pisać, ale okazało się, że grzeszy zbytkiem dumy i brakiem sprytu. Był to może jeden z tych zapoznanych poetów, o których świat nie wie. Spotykał od czasu do czasu jakieś kobiety łatwe do zdobycia, które go obdarzały przelotną miłością, nigdy jednak związek taki nie trwał dłużej. Zbyt czysty, zbyt od nich odrębny, odchodził nie zatrzymywany. Niektóre z nich myślały sobie: „Co za szkoda! Taki piękny i tak ubogi”. Gdyby śmiały? Żadna jednak nie odważyła się. Jego duma uchroniła go od upadku.

Wkońcu znalazł taką, która zgodziła się podzielić jego losy. Jerzy stworzył z nią skromne ognisko domowe, ale po siedmiu latach nieśmiertelna Manon znów pokazała swoje oblicze. Jerzy był zmuszony rozstać się z nią, aby nie splamić honoru. Od tej chwili żył samotnie, tęskniąc za utraconem pierwszym uczuciem. Życie stawało się dla niego coraz bardziej krainą wygnania.

Los zmusza go poprostu do wyjazdu. Jerzy cerpi pragnienie, a na drogach życia nie spotyka ani jednego źródła. Upiera się, gorączkuje, podejmuje próby, rozpoczyna na nowo, wpada wkońcu w sidła zrzędnego szantażysty i musi spłacać walkiwcilom zniechęceniu. Nie mu się nie udaje — wszystko zawodzi. Czuje w sobie duszę wielkiego pana, a jest za uczciwy, by nim zostać. Zdaje sobie wkońcu sprawę, że przegrał życie, że nigdy się nie wybie ponad przeciętny tłum, że należy złożyć broń.

(Ciąg dalszy nastąpi).

nowe zmarłego Wojkowskiego co do proponowanej mu ochrony osobistej. Wobec istnienia na terytorjum Polski osób i organizacji, których celem jest aktywna walka przeciwko związkowi sowieckiemu i jego przedstawicielom, ochrona tych przedstawicieli jest oczywiście zarządzeniem niedostatecznym. Odnosne władze polskie winny były skierować swoją uwagę i swoje wysiłki na udaremnienie przestępnej działalności oraz na nieustającą ich obserwację. Rządowi polskiemu dawno było wiadomym, że wrogi rządowi ZSSR organizacje, miały na celu zamach na życie przedstawicieli związkowego w Warszawie. Rząd polski sam w osobie dyrektora departamentu politycznego w Warszawie, p. Łukasiewicza, komunikował o tem poselstwu związkowemu z dnia 2 listopada 1924 r., tj. na drugi dzień po przybyciu do Moskwy posła Wojkowskiego. Ale już wówczas rząd związkowy w memorjale doręczonym przez radcę poselstwa Biesiadeckiego ministrowi Morawskiemu w d. 3 listopada 1924 r. oraz w nocie doręczonej przez N. K. I. D. polskiemu chargé d'affaires w Moskwie oświadczył, że istotne bezpieczeństwo przedstawiciela ZSSR i zagwarantowanie możliwości pracy poselstwa związkowego w Warszawie, mogą być osiągnięte tylko w tym wypadku, jeżeli rząd polski wykonywać art. 5 traktatu ryskiego zabroni dalszego przebywania na terytorjum Polski organizacji i osobom, których działalność skierowana jest przeciwko związkowi sowieckiemu i jego przedstawicielom. Niestety rząd polski nie przedsięwziął stosownych zarządzeń, wskutek czego wytworzyła się sytuacja, która doprowadziła do niesłychanego przestępstwa zabójstwa posła ZSSR w Polsce.

Rząd związkowy ma nadzieję, że rząd polski, aby dowiedzieć faktycznej swej dążności do wzmożenia stosunków pokojowych, o których mówi nota z dnia 9 czerwca, nie będzie zwlekał z zadośćuczynieniem elementarnym ładaniom ZSSR, których wymagają okoliczności sprawy i w ten sposób pomoże do usunięcia tego niepomysłnego wpływu, który na stosunki te wywiera niesłychane przestępstwo z dnia 7 czerwca.

W związku z powyższymi podanymi i przyjmując pod uwagę wyrażony przez rząd polski żal, oburzenie kateryczne osądzenie czynu z dn. 7 czerwca, rząd sowiecki oczekuje:

- 1) że rząd polski przedsięwzięcie wszelkie konieczne środki dla wszechstronnego zbadania sprawy, wyjawienia winnych i wykrycia wszystkich sieci zbrodni i również dla szybkiego i surowego ukarania winnych, specjalnie zaś bezpośrednio fizycznego zabójcy.
- 2) rząd polski w zgodzie z odbytymi już negocjami tymczasowemu chargé d'affaires w Warszawie Ułjanowa z przedstawicielem pol-

skiego M. S. Z. dopuści p. Ułjanowa lub innego pełnomocnika rządu związkowego do udziału w dochodzeniach śledczych w tym procesie;

3) że rząd polski wreszcie podejmie natychmiastowe i energiczne zarządzenia w kierunku likwidacji na terytorjum Polski działalności terrorystycznych i handyckich organizacji i osób, skierowanej przeciwko związkowi sowieckiemu i jego przedstawicielom i że wydali z granic Rzplitej polskiej osoby prowadzące taką działalność, przyczem rząd związkowy oczekuje od rządu polskiego odnośnego bezwzględnie zawiadomienia.

Rząd związkowy sądzi, że w obecnych warunkach skutki tegorocznego zdarzenia w Warszawie mogą być usunięte faktycznie nie na drodze formalnych oświadczeń, lecz tylko wyniku istotnych zarządzeń ze strony rządu polskiego wobec białobandyckich terrorystycznych organizacji. Wychodząc z tego założenia, rząd związkowy zmuszony jest nalegać na wypełnienie wyżej przytoczonych elementarnych żądań.

Zechce pan, panie ministrze przyjąć zapewnienie mojego całkowitego poważania.

(—) Litwinow.

Nota dyplomatyczna czy odezwa agitacyjna?

(Telegram własny „N. Reformy“).

Warszawa, 13 czerwca. Koła polityczne stolicy uważają nową notę rządu sowieckiego, złożoną wczoraj do rąk posła Rzeczypospolitej Palka, za jedną z niezliczonych odezw agitacyjnych, przeznaczonych na użytek wewnętrzny i propagandystyczny, a nie za notę dyplomatyczną, mającą służyć do rozwiązania konkretnego problemu.

Jedną z ilustracji tonu noty jest przypomnienie zadawnionej i załatwionej sprawy gen. Bułaka-Bałachowicza. W tych okolicznościach repliki sowieckiej rząd polski nie może traktować poważnie i wywala ona co najwyżej w odpowiednim czasie zwięzłą bardzo duplikę.

Dzisiaj przestaną być odpowiedzi polskie na drugą notę Litwinowa.

Warszawa, 13 czerwca. (AW) W łonie rządu opracowywana jest odpowiedź polska na drugą notę Litwinowa w sprawie zabójstwa posła Wojkowskiego. Tekst noty ustalony ostatecznie został wczoraj późnym wieczorem. Dziś rano nota przestanie być telegraficznie do Moskwy.

Żądania sowieckie nie mogą być brane pod uwagę.

Głosy prasy warszawskiej.

Warszawa, 13 czerwca. (AW) Prasa warszawska bezwzględnie na reprezentujące kierunki, bardzo ostrą krytykę drugą notę Litwinowa w sprawie zamordowania posła Wojkowskiego.

„Głos Prawdy“ podkreśla ostry i napastliwy ton noty, zaznacza, że rząd polski udzielił już dostatecznego zadośćuczynienia dla prestige'u rządu sowieckiego po morderstwie jego przedstawiciela. Nowe żądania rządu sowieckiego nie mogą być brane przez rząd polski pod uwagę. Ostra nota Litwinowa jest wynikiem schlabiania przez Sowietów swoim nizinom politycznym.

„Express Poranny“ nazywa notę tę prowokacyjną, oceniając ją jako brutalną grafomanię moskiewską. Pismo oświadcza, iż żądania zawarte w nocie wykraczają daleko poza obręb posulatów, co do których Polska mogłaby podjąć jakąkolwiek dyskusję.

W „Warszawie“ poseł Stronicki doradza niekontynuowanie polemiki z Sowietami, która mogłaby doprowadzić do zaognienia stosunków. Rząd polski nie będzie czepiał udzie-

lonych mu upomnień i karceń, z którymi występuje Litwinow, mimo, że na początku noty sam przyznaje niezwykle poprawne stanowisko rządu polskiego do Z. S. S. R. po zamordowaniu Wojkowskiego.

W Berlinie potępiają agresywność sowiecką.

Berlin, 13 czerwca. (PAT). „Montags Morgen“, omawiając odpowiedź sowiecką na notę polską, zaznacza: „Żądania rosyjskie przypominają podobne wystąpienie ze strony Austrii po morderstwie sarajewskim, zwłaszcza drugi punkt noty, domagający się dopuszczenia rosyjskich przedstawicieli do udziału w śledztwie odpowiada prawie całkowicie takiemu samemu żądaniu postawionemu przez Austrię Serbii. Punkt ten napotkał wówczas na największe trudności i przez wszystkich pokojowo usposobionych ludzi był potępiany. W każdym razie — pisze dziennik — w nocie rosyjskiej powiedziane jest, że rząd polski wobec tego właśnie żądania okazał dotychczas skłonność do ustępstw“.

Oddanie Kwerdy pod sąd doraźny.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 13 czerwca. Wczoraj podpisany został przez prokuratora wniosek o oddanie zabójcy posła sowieckiego Wojkowskiego Kwerdy pod sąd doraźny.

Jako motyw stawienia przed sąd doraźny wniosek podaje przedstawicielstwo państwowe podczas pełnienia obowiązków.

Sąd odbyłby się w nadchodzącą środę. Przewodniczyć będzie sędzia p. Gumiński, oskarża p. prok. Rudnicki.

Powództwo cywilne zgłoszone przez żonę Wojkowskiego wobec trybu doraźnego postępowania odpada. Sąd doraźny może w razie uznania winy skazać podeszanego na roboty ciężkie, lub karę śmierci.

Pogrzeb posła Wojkowskiego w Moskwie.

Moskwa, 13 czerwca. (PAT). Redjostacja moskiewska komunikuje: Pociąg ze zwłokami posła Wojkowskiego przybył tu o godz. 16.30. Trumnę, na której złożono wiele wieńców wynieśli z wagonu na swoich barkach członkowie rządowego komitetu pogrzebowego z Aralowym na czele, przedstawiciele Narkomindielu Litwinow, Karachan, Rozenholz i inni. Oddziały

wojska czerwonego pełnią wartę honorową. Trumnę złożono na lawacie armatniej. Orszak pogrzebowy ruszył przez ul. Twerską na Krasnyj Płoszczad (Czerwony Plac), gdzie zebrały się tłumy publiczności. Ustawiono trumnę w mauzoleum Lenina, gdzie wygłosili przemówienia Rykow, Litwinow i Bucharin. O g. 19.30 trumnę złożono do grobu. Wieczór obok mogiły przeciągały liczne oddziały robotnicze i wojskowe.

Poseł Patek wraz z całym personelem poselstwa polskiego uczestniczył wczoraj w uroczystości pogrzebu posła Wojkowskiego. Posłowi Palkowi towarzyszył przewodniczący polskiej delegacji reewakacyjnej Suchodolski oraz sekretarz ministra Zaleskiego Zawisza, który eskortował zwłoki Wojkowskiego od Warszawy.

Na dworcu białoruskim, na który przybył pociąg ze zwłokami posła Wojkowskiego, poseł Patek w obecności przedstawicieli rządu sowieckiego i korpusu dyplomatycznego złożył w wagonie na trumnę Wojkowskiego wieńce z żałobnymi wstęgami, wyrażając kondolencje małżonce zabitego posła, Litwinowowi i członkom komitetu pogrzebowego.

Teror w sowietach.

Z Mińska donoszą:

Centralny komitet Białorusi sowieckiej opublikował odezwę do członków G. P. U., w której nawołuje do wytrwania na stanowisku w walce z kontrrewolucją. Członkowie GPU, głosi odezwa, nie powinni przebiegać w środach w walce z kontrrewolucjonistami.

Jednocześnie donoszą, że na obszarze gubernji astrachańskiej ogłoszono stan wojenny.

W Błagowieszczeńsku rozstrzelano jeszcze 5 uczestników powstania antybolszewickiego, na któreko czele stał alaman Arestoulow.

Trocki, Radek i Zinowjew deportowani na Sybir.

Agencja Havasa otrzymała wiadomość z Moskwy, że Trocki, Radek i Zinowjew będą deportowani na Sybir.

Sowiety lekceważą traktat ryski. Dlaczego nie zwrócono Polsce zrabowanych skarbow sztuki i kultury?

Warszawa, 13 czerwca. „Kurier Poranny“ zamieszcza dłuższy artykuł wstępny, w którym domaga się wykonania art. 11 traktatu ryskiego.

W artykule powyższym wskazuje pismo na rzeczywiste pilną sprawę dla naszej kultury, a mianowicie, że społeczeństwo polskie dziwnie biernie zachowuje się wobec lekceważenia przez Sowietów zobowiązań co do wydania zabytków polskich i skarbow sztuki, jakie znajdują się na terenie dawnej Rospi.

W artykule tym zwraca się uwagę na to, że wśród owych zabytków znajduje się miecz ofiarowany Sobieskiemu przez papieża Innocentego, wspaniałe działa polskie, dające przegląd artylerji naszej od 16-go do 19-go wieku, moc broni ręcznej, palnej, hełmy, szyszaki,

ryngrały rycerskie, mundury powstańców, szable i karabele, ponadto bardzo wiele obrazów malarstwa zachodnio-europejskiego z 17-go i 18-go wieku, a w końcu imponujące zbiory numizmatyczne, arasy, rękopisy i druki z biblioteki Żalskich, Towarzystwa Przyjaciół Nauk, z biblioteki uniwersytetu warszawskiego i z Puław.

Pismo zwraca uwagę na to, że prace nad rewindykacją tych resztek zrabowanego ongiś naszego mienia idą niesłychanie powoli, że zniecierpliwienie ognia tych, którzy pracują nad rewindykacją ze strony polskiej, a nie stety ze strony społeczeństwa, ani ze strony urzędowej nie widać zainteresowania, ani parcia.

Znaczną zwyżkę złotego na giełdzie nowojorskiej.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 13 czerwca. Na giełdzie nowojorskiej kurs złotego doznał niespodziewanej podwyżki. Podczas, kiedy jeszcze w piątek 10 b. m. kupowano 100 złotych, jak zwykle, za 12 dolarów, to już w sobotę stosunek ten pod-

skoczył na 14. W przeliczeniu jeden dolar równałby się 7.142 zł. To niezwykle polepszenie kursu złotego łączy z faktem paradowania kontraktu pożyczkowego.

Uwięzienie Daudeta.

(Telegram iskrowy „N. Reformy“).

Paryż, 13 czerwca. Jak oczekiwano, celem aresztowania Daudeta zostały skonsygnowane znaczne ilości policyj, oraz konwoj straży republikańskiej. Wczesnym rankiem izolowano budynek „Action Française“, przywieziono również pompy i dwie drabiny strażackie.

Prezydent policyj zwrócił się do Daudeta zapytaniem, czy dopuści on, by lała się krew francuska. Daudet odpowiedział, że nie chce

wojny domowej i zawołał: „Vive la France!“ Kameloci króla opuścili w szeregach budynek, a wówczas Daudet, Denest i Gerand z „Action Française“ weszli do powozu prefekta, który odwiózł ich do więzienia Sante. Zaznaczyć należy, że przygotowania do uwięzienia Daudeta pochodziły stąd, iż Daudet, zasądzony na więzienie, zapowiadał, że nie zgłosz się do odsiedzenia kary.

Sprawa ustaw samorządowych wśród stronnictw sejmowych.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 13 czerwca. Marszałek sejm Rataj wrócił dziś z krótkiego pobytu w sprawach prywatnych ze Lwowa do Warszawy. Zapowiedziana na dziś konferencja przedstawicieli klubów oraz referentów klubowych projektów ustaw samorządowych odbędzie się dopiero w połowie tego tygodnia.

Celem konferencji, według poprzedniej zapowiedzi jest zorientowanie się, czy porozumienie, dotychczas osiągnięte stanowi dostateczną rękojmią zrealizowania ustaw samorządowych w nadchodzącej sesji letniej.

Tajemniczy samolot nad granicą polsko-sowiecką.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 13 czerwca. W sobotę 11 bm. o godz. 12 w południe zauważono w Bogdanówce gminy Korzec województwa wołyńskiego przelatujący za strony polskiej ku granicy sowieckiej samolot niewiadomego pochodzenia. Straż pograniczna sowiecka dała do samolotu 5 strzałów.

Wynik ponownych wyborów gminnych w Pruszkowie.

Warszawa, 13 sierpnia (AW). W związku z unieważnieniem odbytych przed kilku miesiącami wyborów do rady miejskiej w Pruszkowie wczoraj dokonano nowych wyborów. Wybory niezakończone zostały żadanymi poważniejszymi incydentami.

Wedle prowizorycznych obliczeń zablokowana prawica, odpowiednik warszawskiej listy Nr. 12 (Komitet Obrony Polskości Stolicy), otrzymała 2.900 głosów, tj. 9 mandatów. Komuniści otrzymali również 2.900 głosów czyli 9 mandatów, PPS, klasowy związek zawodowy, 600 głosów i 2 mandaty. Lista sanacyjna, odpowiednik warszawskiej listy Nr. 25, otrzymała 370 głosów, tj. 1 mandat, oraz żydowski blok narodowy 360 głosów, tj. 1 mandat.

Odroczenie przyjazdu Chamberlina do Wiednia.

Wiedeń czynił gorączkowe przygotowania na przyjęcie Chamberlina i Lewina. Mieli oni przyjechać w niedzielę między godziną 5 a 6 popołudniu i otwartym autem udać się przez Ringstrasse do hotelu Imperial. Cały program przyjęcia był już przygotowany. Od godziny

12 w poł. odjeżdżać miały co 10 minut pociągi. Tymczasem, z powodu defektów w aparacie lotniczym, przybycie obu lotników do Wiednia zostało odroczone na kilka dni. Obaj lotnicy wyjechali na razie do Baden-Baden, gdzie oczekiwać będą na swój aparat lotniczy.

Dział giełdowy.

Kraków, 13 czerwca.

TENDENCJA DLA EFEKTÓW I WALUT BEZ ZMIANY.

W prywatnych obrotach do chwili rozpoczęcia oficjalnego zebrania na rynku efektów tendencja utrzymana przy stosunkowo słabych obrotach i nastroju spokojnym. Kurs w stosunku do ostatniego zebrania nieco wyższe, kształtowały się następująco: Zieleniewski 21.25—21.5, Jaworzno 20.50—20.60, Cegielski 41—42, Bank Polski 145—146, Chybie 6.60—6.70, Górka 52—53, Gazy Wsch. 28—28½, Tohan 16.25—17.25, Lokomotywy 1.70—1.80.

Na rynku walut i dewiz tendencja utrzymana. Zainteresowanie dla dewiz i ołtówki dolarowej w dalszym ciągu słabo, przy małych obrotach. Nastrój spokojny. W Krakowie got. 8.92 1/4—8.92 3/4, czeki bank. 8.94—8.95, w Warszawie got. 8.92 1/4—8.92 1/2, czeki 8.94, w Lwowie got. 8.92—8.92 1/2, czeki 8.94 1/2—8.95, w Katowicach got. 8.92 1/2—8.93, czeki 8.94 1/2.

Na wszystkich giełdach sytuacja bez zmiany, odchylenia kursowe minimalne. Bank Polski płać w dalszym ciągu za got. 8.88, za czeki 8.91.

Wiedeń, 13 czerwca. Rynek stał na początku pod wrażeniem korzystnych doniesień z giełd berlińskiej i budapeszteńskiej. Obroty jednak z powodu wielkiego wrażenia ostatniej upadłości w przemyśle metalowym były wstrzeżmieliwe. Ruch ograniczył się do niewielkich rozmiarów. Tendencja niejednolita.

Siersza Górnicza 5.32, Portland 54, Karpaty 34, Galicja 126, Schodnica 9, Nafta 12.75, Alpin 42.45, Gal. Bank Hipoteczny 1.0, Fant 9.6, Zieleniewski 17.2.

Zurych, 13 czerwca. (PAT). Paryż 20.36, Londyn 25.25½, Nowy Jork 52.20, Belgia 72.25, Włochy 28.68, Hiszpania 89.60, Holandia 208.30, Berlin 13.21, Wiedeń 73.16, Sztokholm 139.25, Oslo 134.50, Kopenhaga 139, Sofia 3.75, Praga 15.40, Warszawa 58.10, Budapeszt 90.65, Białogrod 9.13½, Ateny 7.01, Konstantynopol 2.71, Helsingfors 13.07½, Buenos Aires 220.50.

Przygotowania do uroczystości Słowackiego.

Z Warszawy donoszą:

Wczoraj wyjechali do Paryża pp.: Artur Oppman i Jan Lechoń, którzy jako przedstawiciele literatury polskiej towarzyszyć będą zwłokom przez całą podróż z Paryża do kraju. Jednocześnie wyjechali do Paryża członek komitetu min. Józef Targowski.

Ustalono, że w Warszawie przemówienie imieniem literatury wykości na placu Zamkowym p. Zenon Przesmycki.

Na posiedzeniu warszawskiego komitetu obchodowego zapadła uchwała, wyłączająca od udziału w uroczystościach organizacje polityczne ze szlankami partyjnymi. Motywem tej uchwały jest to, by ogólnonarodowe uroczystości nie zakłócać momentami politycznymi.

PORANEK KU CZCI SŁOWACKIEGO.

Długi szereg zapowiadanych uroczystości i akademii ku czci Słowackiego rozpoczął urządzony w dniu 12 bm. w Teatrze im. Słowackiego Poranek artystyczny, urządzony staraniem Uniwersytetu Lwowskiego i Rady Robotniczej. Podkreślić należy, że linia ogólna programu wykreślona była bardzo szlachetnie a nastroj bardzo był poważny i uroczysty. Pos. Marek i red. Emil Haecker w przemówieniach swoich podnieśli znaczenie poezji Słowackiego dla szerokich mas ludowych, podkreślili głęboki patriotyzm Wieszczka, dając krótki szkic jego działalności artystycznej.

Orkiestra robotnicza wykonała Świerzyńskiego „Marsz żałobny” na sprowadzenie zwłok Juliusza Słowackiego oraz utworu S. Lipskiego „Baranki moje”. Chór „Lutni” robotniczej odśpiewał utwory Żeleńskiego i Surzyńskiego do słów Słowackiego. Ponadto program obejmował śpiew solowy pani Marii Chmielowej. Najwyższym punktem nasilenia artystycznego była recytacja p. Artura Sochy, artysty Teatru im. Słowackiego, który z przedziwną prostotą a zarazem z ogromną siłą wyrazu wygłosił „Pogrzeb kapitana Mayznera” i „Mój testament”.

ZWIĄZEK STRZELECKI WOBEC UROCZYSTOŚCI SŁOWACKIEGO.

Wczoraj odbyło się w Krakowie zebranie zarządu związku strzeleckiego okręgu krakowskiego pod przew. prez. dr T. Dybowskiego w obecności szefa sztabu O. K. V. płk. Bolesława, posła dr Bobrowskiego członka zarządu Strzelca i delegatów związku strzeleckiego z prowincji. Omawiano sprawę udziału związku strzeleckiego w uroczystości sprowadzenia zwłok Słowackiego. Okręg krakowski wystawi batalion strzelców i poczty sztandarowe.

NA POMNIK SŁOWACKIEGO WE LWOWIE.

Komitet budowy pomnika J. Słowackiego we Lwowie zawiadamia, że nalepki, bilety do wienków kartowatych i kartki korespondencyjne są już gotowe. Wysyłka zamówionych zleceń rozpoczęła się. Celem umożliwienia wysyłki na czas, uprasza Komitet o jak najszybsze zamówienia pod adresem prof. Bolesława Czuruka Lwów, ul. Kałecza 11. Dochód przeznaczony na budowę pomnika Słowackiego we Lwowie.

Konsekracja ks. biskupa Rosponda

Wczoraj w katedrze wawelskiej odbyła się uroczystość konsekracji ks. biskupa dra Stanisława Rosponda. Konsekracji dokonał ks. metropolita Sapieha w asyście ks. biskupa tarnowskiego Wałęgi i ks. prof. Godlewskiego, b. biskupa sufragana łuckiego, a w obecności kapituły krakowskiej, przedstawicieli dekanatów diecezji krakowskiej, reprezentantów władz, delegacji organizacji katolickich, oraz licznych tłumów, między innymi ludności włościańskiej z Liszek, miejsca urodzenia biskupa.

Uroczystość rozpoczęła się mszą św., odprawioną przez ks. metropolitę i ks. biskupa Rosponda. Następnie dziekan kapituły ks. prałat Slepicki odczytał bullę papieską, mianując ks. dra Rosponda biskupem dardańskim in partibus infidelium i biskupem sufraganem diecezji krakowskiej, poczem ks. metropolita wręczył ks. biskupowi odznaki władzy biskupiej: pierścień, krzyż, mitrę i pastorał. Po tym akcie zgodnie ze starą tradycją, specjalna delegacja, złożona z sędziego Turowicza, dyr. Kulczyńskiego, p. Niesiołowskiego, ks. Stęczy i dwóch włościan, złożyła ks. metropolitę ofiarę chleba, wina i świec, jako symboliczne wynagrodzenie za trud święcenia.

Po ceremonii chór kleryków odśpiewał Te Deum. przy dźwiękach dzwonu Zygmunta, a ks. biskup Rospond, prowadzony przez konsekrantów, przeszedł wśród szpalerów wiernych, udzielając pierwszego biskupiego błogosławieństwa.

Postulaty nauczycieli szkół powszechnych.

Warszawa 12 czerwca.

Prezydium związku P. N. S. P. w osobach pp. sen. Stanisława Nowaka, posła Juliana Smulikowskiego i posła Zygmunta Nowickiego wniosło oświadczenie memoriał wicepremierowi Bartłowi uzasadniając wyczerpująco postulaty podniesienia płac nauczycielskich, stojących obecnie poniżej minimum egzystencji.

Delegacja podkreśliła wspólność ciężkiej doli nauczycielstwa z ogółem pracowników

Sądy dorażne.

Warszawa, 10 czerwca

W ostatnich tygodniach miało zastosowanie tak zwane postępowanie dorażne. Ponieważ nie każdy zdaje sobie sprawę na czym polega istota sądu dorażnego, a wobec często słyszeć się dające opinie, że sądy dorażne są jakimś specjalnymi sądami, nie od rzeczy będzie zagaśnienie to omówić. Przedewszystkiem więc zaznamy od stwierdzenia, że sąd dorażny jest zwykłym sądem okręgowym, mającym jedynie specjalną procedurę.

Sądownictwo dorażne w państwie naszym unormowane jest ustawą z dnia 30 czerwca 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 55), która zezwala Radzie ministrów na wprowadzenie postępowania dorażnego na danym obszarze z terminem nie dłuższym nad 6 miesięcy. Postępowanie dorażne różni się od zwykłego kilku cechami. Po pierwsze **szybkością**, śledztwo bowiem wstępne zastąpiono dochodzeniem prokuratorskim które winno być ukończone w ciągu dni 14. Akt oskarżenia zastępuje wniosek prokuratury. Niedopuszczalne jest też powództwo cywilne. Drugą cechą postępowania dorażnego jest **surowość represyj**, wymierzana bowiem bywa zazwyczaj kara śmierci. Wreszcie usunięto wszelkie środki odwołania, czyli wyrok skierowany jest **natychmiast do wykonania**, skazanemu zaś pozostaje jedynie prawo odwołania się do łaski Głowy Państwa.

Z drugiej jednak strony w interesie oskarżonego, ustawa wprowadza zasadę **jednomyślności** sędziów w kwestii winy, co oznacza praktycznie, że jeśli jeden z członków kompletu wyrokującego będzie głosował przeciw winie oskarżonego, sprawa winna być przekazana na drogę postępowania zwykłego. Nie wdając się tu zupełnie w roztrząsanie kwestii celowości istnienia sądów dorażnych, zaznaczymy tylko, że w projekcie polskiej procedury karnej, uchwalonym przez Komisję Kodyfikacyjną R. P., **postępowanie dorażne nie istnieje**.

Postępowanie dorażne w dzisiejszym stanie rzeczy może być, na mocy uchwały Rady mi-

nistrów, wprowadzone na terytorjum **wszystkich** dzielnic Rzeczypospolitej. W b. zaborze **austrjackim** normują je art. 429—426 austrjackiej procedury karnej z 23 maja 1873 r. Przeszłała ta i do dzisiejszych stosunków nieprzystosowana ustawa zawiera w art. 445 przepis następujący: „Kara śmierci winna być wykonana w 2 godziny po ogłoszeniu wyroku, a jedynie na życzenie skazanego może mu być dodana jeszcze jedna godzina — celem przygotowania go na śmierć”. Przepis powyższy jest zaprzeczeniem wszelkiego humanitaryzmu, a nawet wręcz urągą podstawowym pojęciom prawnym. Praktycznie rzecz biorąc, jak w momencie ogłoszenia wyroku telefon Lwów—Warszawa będzie zajęty, lub uszkodzony — obrona skazanego pozbawiona jest, jak wykazuje praktyka, fizycznej możliwości wyjednanie w ciągu 2 godzin aktu łaski Prezydenta Rzeczypospolitej. A w najlepszym razie, jeśli połączy się uda, akt łaski nadejdzie po wykonaniu wyroku.

Życie ludzkie od przypadków zależeć jednak nie może i dlatego sfery prawnicze Małopolski, jak o tem pisze adw. dr Kremler na łamach krakowskiego „Głosu Adwokatów” (zeszyt III, rok 1927) wysunęły postulat **znacjonalizowania** w drodze dekretu wymienionego artykułu procedury. Nowela winna wprowadzić zasadę, że prośba o łaskę wstrzymuje wykonanie wyroku, załatwienie zaś prośby przez Prezydenta winno nastąpić w ciągu 5 dni. — Okres dni 5 dałby dostateczną gwarancję, że podanie o łaskę dojdzie w tym czasie do rąk Prezydenta i zostanie załatwione, a w ten sposób moment czystego przypadku zostanie wyeliminowany.

W b. zaborze **rosyjskim** wykonanie wyroku sądu dorażnego następuje w 24 godziny po jego ogłoszeniu. prośba o łaskę również wykonania nie wstrzymuje. Naszem zdaniem — dekret Prezydenta winien wysunąć wyżej projekt noweli rozciągnąć na obszar całego państwa.

A. S. P.

O godz. 11 — powitanie oficerów rezerwy w kasynie oficerskim pułku. O godz. 16 — zawody techniczne na poligonie ćwiczebnym pułku na Grzegórkach.

Dnia 19 czerwca. Od godz. 16 — zawody sportowe na garnizonowym stadionie sportowym na Małych Błoniach obok parku Jordana.

Dnia 20 czerwca. O godz. 9 min. 30 — uroczysta msza św. polowa na podwórzu koszar pułku (ul. Montelupich Nr. 3), w razie niepogody w kościele św. Piotra i Pawła przy ul. Grodzkiej. O godz. 10 min. 15 — defilada pułku na ul. Montelupich. Od godz. 10 min. 45 — zwiedzanie sal wykładowych w koszarach pułku. O godz. 11 min. 15 — poświęcenie kasyna podoficerskiego pułku. O godz. 11 min. 45 — rozdanie nagród szeregowym pułku z zawodów technicznych i sportowych. O godz. 20 — przedstawienie teatralne w Domu Żołnierza Polskiego przy ul. Lubicz. O godz. 22 — wieczór towarzyski w salach kasyna oficerskiego pułku.

W dniu święta pułkowego zostanie wydana jednodniówka, w której streszczone będą dzieje polowe i pokojowe pułku, przy współpracy znanego pisarza Stefana Grabińskiego i poetów Janusza Jaha Śmiechowskiego i Józefa Aleksandra Galuszki.

Kwatery dla oficerów rezerwy przygotowane będą w koszarach pułku (ul. Montelupich Nr. 3).

Pojazdy dla odwiezienia zaproszonych gości na zawody techniczne na poligonie, będą oczekiwały przy Barbakanie od godz. 15 dnia 18. VI. 1927.

KRONIKA.

Kraków, 12 czerwca.

Wyjazd ks. kardynała Lauriego z Polski.

Z Katowic donoszą:

Wczoraj o godz. 8 wieczór przejechał przez Katowice wyjeżdżający do Rzymu nuncjusz kardynał Lauri, opuszczający na stałe Polskę. Na dworcu udekorowanym zebrały się tłumy publiczności oraz organizacje katolickie ze szlankami, przybył biskup Lisiecki w gronie licznych duchowieństwa, wojewoda Grażyński, przedstawiciele władz i społeczeństwa śląskiego. W chwili nadjeżdżania pociągu orkiestra kolejowa odegrała hymn państwowy, poczem ks. biskup Lisiecki i wojewoda Grażyński wygłosili do kardynała przemówienia pożegnalne. Następnie ks. biskup Lisiecki i wojewoda Grażyński wsiadli wraz z kardynałem Laurim do pociągu i odwieźli go do Dziedzic, gdzie nastąpiło ostateczne pożegnanie.

Manifestacyjny pogrzeb bohaterów w Radziechowie.

Ze Lwowa donoszą: W Radziechowie odbyło się uroczyste pogrzebanie we wspólnym grobie szczątków czterech posterunkowych P. P., poległych w roku 1920 w walkach z bolszewikami koło Cholojowa. Polegli po dłuższej walce wzięci do niewoli, zostali przez bolszewików żywcem powieszani w kawałki. Ludność miejscowa pogrzebała pomordowanych w lesie koło Cholojowa.

GUSTAV BOEHM
SAVONNERIE et PARFUMERIE 471

DANCING BAR „MIRAZ”

GRODZKA 42. TEL. 3492.

Codziennie występ znakomitego Baletu „Mignon” przy udziale pierwszorzędnego orkiestry Jazzbandowej. — O liczne odwiedziny uprasza

ZARZĄD.

Uroczystości zamieniły się w patriotyczną manifestację, w której wzięły udział, obok przedstawicieli władz, młodzież szkolna i tłumy ludności okolicznej. Na czele konduktu pogrzebowego kroczył wojewoda tarnopolski dr. Kwaśniewski, zastępca gł. komendanta policji Wroblewski z Warszawy i starosta Słonki. Nad grobem wygłoszono kilka przemówień i złożono stos wienców.

Uprowadzenia oficera polskiego przez strażę sowieckie.

Z Wilna donoszą:

Przed kilku dniami oficer 3 brygady K. O. P. por. Janiuk, jadąc konno w pobliżu granicy i nie znając dobrze terenu, wjechał na terytorjum sowieckie, gdzie został zatrzymany przez strażę graniczną. Por. Janiuka odesłano do Mińska. Władze polskie poczyniły natychmiast kroki celem oswobodzenia go, lecz dotychczas starania nie dały pozytywnego rezultatu. Władze sowieckie dają wymijające odpowiedzi.

Uczenie prof. Kallenbacha w Wilnie.

Dnia 6 bm. bawił we Wilnie prof. Uniw. Jagiellońskiego Kallenbach, przyjmowany tamże uroczystie przez tamtejszy związek literatów oraz Uniwersytet. Związek literatów obdarzył profesora Wszechnicy Jagiellońskiej dyplomem członka honorowego. Dnia 7 bm. wygłosił prof. Kallenbach w auli uniw. Stefana Batorego odczyt „Kraśński na tle dzisiejszych trosk społecznych”, obrazując poglądy Kraśńskiego na najważniejsze zagadnienia bytu naszego. Tego wieczora odejchał prof. Kallenbach mianowany również profesorem honorowym uniwersytetu wileńskiego — do Warszawy, zegnany owacyjnie przez profesorów i młodzież akademicką z rektorem Pigoniem na czele.

Tragiczny wypadek w operze poznańskiej.

W operze poznańskiej podczas antraktu solnego przedstawienia operetkowego wypadł na ulicę z tarasu na trzecim piętrze akademik Tadeusz Mańkowski, który usiadł na parapecie. Straciwszy równowagę runął na bruk uliczny. Niestety ofiarą wypadku przeżył zraniony do szpitala, gdzie po stwierdzeniu złamania nogi i ciężkich obrażeń wewnętrznych, spowodowanych wstrząsem przy upadku, poddano Mańkowskiego operacji.

Chamberlin przybędzie do Warszawy.

Ambasada amerykańska w Berlinie zawiadomiła w sobotę oficjalnie poselstwo polskie, że lotnik Chamberlin i Lewin udadzą się z Pragi do Warszawy. Data ich przybycia do Warszawy ustalona zostanie w porozumieniu z poselstwem polskim w Wiedniu lub Pradze. Wedle przypuszczeń, przybycie do Warszawy nastąpi w nadchodzącą sobotę lub niedzielę.

Wyrok w procesie o zamach na Mussoliniego.

Z Rzymu donoszą: Specjalny trybunał obrony państwa wydał w sobotę wyrok, skazujący Lucettiego na 30 lat więzienia, Serio na 20 lat więzienia i Vatteroniego na 18 lat i 9 miesięcy więzienia. Nadto wszyscy skazani pozbawieni zostali dożywotnio prawa wykonywania funkcji publicznych.

Trąba powietrzna w Chile.

Donoszą z Buenos Aires, iż trąba powietrzna szalejąca w Chile, poczyniła wielkie spustoszenia w trzech tamtejszych miastach. Jest wiele ofiar w ludziach.

—0—

Jubileusz Stow. żydowskich rękodzielników.

Wczoraj Stow. żydowskich rękodzielników w Krakowie, założone w r. 1873, obchodziło 50-lecie swego założenia. Po nabożeństwie w temple, odbyła się w kinoteatrze „Warszawa” uroczysta akademja w obecności przed-

Rozpoznanie zwłok z pod Wodospadów Mickiewicza.

(Korespondencja „N. Reformy”.)

Zakopane, 13 czerwca.

(kap.) W dniu 12 bm. udało się ustalić identyczność tajemniczych zwłok studentki, znalezionych ostatnio przy Wodospadach Mickiewicza w Tatrach.

Okazało się, że denatką względnie ofiarą nieszczęśliwego wypadku jest 21-letnia Anna Giżyńska, słuchaczka prawa Uniwersytetu warsz., która od roku ubiegłego, po ukończeniu gimnazjum w Warszawie, czyniła usilne starania o uzyskanie posady. Starania te jednak były bezskuteczne.

Dnia 1 czerwca wyjechała Giżyńska do Krakowa, mając w tamtejszej okolicy przyręczoną posadę. Nie otrzymała jej i to mogło stać się przyczyną samobójstwa. Z tym więc już zamiarem jechała do Zakopanego, co jest tem prawdopodobniejsze, że nie miała pieniędzy na pobyt w Zakopanem. Przyczyną samego samobójstwa pewnie ustalić jednak niepodobna, gdyż jak twierdzą rodzice denatki, którzy przybyli 12 bm. do Zakopanego, córka ich była osobą niezwykle skrytą.

Rodzice rozpoznali pierścione, który denatka miała na palcu. Była to imitacja słubnej obrączki. Zgadza się również rysopis ogólny. Bezsprzecznie jednak da się ustalić identyczność dopiero po okazaniu przywiezionej przez pp. Giżyńskich fotografii córki doróżkarszowi, który zawoził denatkę do wodospadów i jedyny w Zakopanem widział ją żywą.

Zwłoki Anny Giżyńskiej, pochowane narażenie prowizorycznie, zostaną po uzyskaniu przez rodziców zezwolenia od władz sądowych ekshumowane i pochowane na cmentarzu w Zakopanem.

Święto pułkowe.

Dowódca i korpus oficerski 1 pułku saperów kolejowych zaprasza wszystkich oficerów rezerwy tego pułku, na doroczną uroczystość święta pułkowego.

Dnia 18 czerwca o godz. 9 rano odbędzie się Nabożeństwo żałobne w kościele garnizonowym za dusze poległych i zmarłych oficerów i szeregowych 1 p. sap. kol. O godz. 10 min. 30 — złożenie wienków przed pomnikiem poległych, znajdującym się na podwórzu koszar pułku.

„Berson“ gumy istny cud
Dają lekki, elastyczny chód.

Wielkie oberwanie chmury między Tarnowem a Dębicą.

Skutkiem podmulenia filaru mostowego ruch pasażerski na tej linii odbywa się z przesiadaniem.

(s) W dniu dzisiejszym krakowianie, oczekujący na dworcu krakowskim na przyjazd pociągów od strony Lwowa, zawiadomieni zostali przez portierów, że przyjazd pociągów nastąpi z 3-godzinnym opóźnieniem. W sprawie, co spowodowało tak znaczne opóźnienie pociągów, dowiadujemy się co następuje: W dniu wczorajszym szalała gwałtowna ulewa, w okolicach Tarnowa i Dębicy, wskutek oberwania się chmury. Całe masy wody zrobiły sobie łozysko przez pola wprost na sklepieniu mostu kolejowego między Dębicą a Ropczycami, składający się z czterech otworów po 7,5 m. światła, na głównej linii w km. 120¹/₂. Skutkiem tego okazały się w jednym ze sklepień silne rysy i

PODMULONY FILAR ZAWISŁ

mając tylko częściowe oparcie na fundamencie.

Kolejowe organa nadzorcze zauważyły na czas niebezpieczeństwo i ruch kolejowy został zamknięty na obu torach. Ruch osobowy tylko odbywa się przez przesiadanie, natomiast ruch towarowy skierowano liniami okólnymi Tarnów-Stróże-Jasło-Rzeszów-Dębica-Rozwadowsk-Przeworsk. Skutkiem podmulenia mostu przyjazd pociągów do Krakowa

ODBYWA SIĘ z 1-3-GODZINNYM OPÓŹNIENIEM.

Przypuszczalnie naprawa nadwężonego mostu potrwa kilka dni. Na wiadomość o wypadku wyjechał natychmiast prezes dyrekcji kolej. Barwicz wraz z dyrektorem wydziałów budowy i eksploatacji, celem zarządzenia na miejscu robót sanacyjnych, które znajdują się w pełnym toku.

Wyrok w procesie pułk. Ścieżyńskiego przeciw red. „Hasła Polskiego“.

W dniu dzisiejszym w sądzie okręgowym karnym w Krakowie toczyła się trzecia z rzędu rozprawa oskarżyciela prywatnego pułk. Ścieżyńskiego przeciw redaktorowi „Hasła Narodowego“, Kozickiemu, oskarżonemu o obrażę czci, popełnioną drukiem. Wobec wejścia w życie nowego dekretu prasowego, rozprawa odbyła się przed trybunałem orzekającym, a więc bez udziału przysięgłych.

Trybunał odczytał zeznania świadków gen. Szeptyckiego i gen. Stanisława Hallera, po czym przesłuchał w charakterze świadka ministra Miedzińskiego, P. minister zeznał na okoliczność interpelacji, jaką w swoim czasie wniósł w Sejmie z powodu tego, iż gen. Szeptycki, jako minister spraw wojskowych, nie wziął w obronę pułk. Ścieżyńskiego wobec zarzutów „Gazety Warszawskiej Porannej“, jakoby pułk. Ścieżyński z polecenia marsz. Pił-

sudskiego kierował w Krakowie smutnej pamięci rozrachmami w dniu 6 listopada 1923 r.

Trybunał odrzucił dalsze dowody, zaotiarowane przez obronę, poczem po wysłuchaniu wywodów stron, udał się na naradę, celem ogłoszenia wyroku.

O godz. 12 trybunał, po krótkiej naradzie, ogłosił wyrok, skazujący red. Kozickiego za występki obraży czci, przy zastosowaniu okoliczności łagodzących, (nienaganne życie), na 1 miesiąc aresztu, bez zamiany na grzywnę. Prokurator zgłosił zażalenie nieważności z powodu niskiego wymiaru kary. Zasądzony wyroku nie przyjął.

Trybunałowi przewodniczył s. o. o. Herski, wotowali sędziowie Gabriel i Kraus, oskarżał prokurator Schwakopf, w obecności oskarżyciela prywatnego pułk. Ścieżyńskiego. Bronił adwokat dr. Rozmarynowicz.

kość dwu i pół metra i zasypany gruzami, oraz warstwą ziemi półtorametrowej grubości. Obok leżał karabin z jednym ładunkiem w lufie z zamkniętym bezpiecznikiem i czterema w magazynie. Na głowie Wawry leżał duży, kilkunasto-kilogramowy głaz pokrywający Śmierć musiała nastąpić momentalnie. Pogrzeb s. p. Wawry odbędzie się dziś po południu, wyjątkowo ze względu na jego bohaterską śmierć, z honorami oficerskimi, a rodzinie zostanie wręczony krzyż zasługi, który został s. p. Wawro odznaczony.

DODATKOWE SZCZEPLENIE OSPY. Ponieważ z dzieci, mających się poddać w bieżącym roku szczepieniu ochronnemu przeciw ospie, znaczna ilość nie została dotąd zaszczepiona, przeto miejski Urząd zdrowia wyznacza dodatkowy termin szczepienia do 30 b. m. Szczepienie będzie się odbywało codziennie, prócz niedziel i świąt, od godz. 10 do 11 przed południem w miejskim Urzędzie zdrowia, gmachu magistratu. Rodzice, którzy zaniedbują obowiązek szczepienia dzieci, będą karani.

TOWARZYSTWOW SZTUK PIĘKNYCH A BOJKOT ARTYSTÓW. Wobec licznych zapytań, komitet bojkotowy zawiadamia, że do ukończenia pertraktacji z Towarzystwem Sztuk Pięknych bojkot trwa, a o jego zlikwidowaniu doniesie specjalny komunikat.

CENTRALA AKADEMICKICH STOWARZYSZEŃ SAMOPOMOCOWYCH W KRAKOWIE. Dnia 2-go b. m. na zwozającym posiedzeniu Rady delegatów centrali A. S. S. wybrano nowe władze w następujących składzie: prezes: Józef Horodeński, wiceprezesi: Kazimierz Machalski, Bogdan Neyman, sekretarz: Zygmunt Piłkiewicz (powtórnie), zast. sekretarza: Janina Sumińska, kierownicy sekcji: Tadeusz Cholewa, Władysław Gajewski, Feliks Gawryś, Józef Korpala, Tadeusz Nowak, Tadeusz Terlecki. Komisja rewizyjna: Bukowiński Władysław, Kudela Maksymilian, Przetak Tadeusz, Szymanowicz Leon, Wadoń Antoni.

OBADY EMERYTÓW CYWILNYCH. W niedzielę odbył się w Krakowie wiec emerytów cywilnych, zwołany przez miejscowy zarząd Związku, poświęcony sprawom polepszenia bytu. W referatach podniesiono zabiegi o uzyskanie zrównania emerytów państw zaborczych z emerytami polskimi i na trudność zrealizowania tego postulatu wobec oświadczenia rządu, że nie ma na to środków. Zjazd emerytów kolejowych z Małopolski i Śląska Cieszyńskiego, znajdujących się w podobnych warunkach, postanowił w tej sprawie wystąpić ze skargą do trybunału administracyjnego, o niewykonanie postanowień ustawy emerytalnej, przewidującej przyznanie emerytom państw zaborczych 100 proc stawki emerytalnej. Wiec krakowski uchwalił przyłączyć się do tej akcji i dla prowadzenia sprawy wybrać osobny komitet.

JĘZYKI OBCE W SKLEPACH. Wobec wzmagającego się napływu gości zagranicznych, zwróciła Izba handlowa i przemysłowa uwagę kupców m. Krakowa, aby wzorem zagranicy, umieszczali na oknach lub wystawach sklepowych napisy, że w danym sklepie można porozumiewać się którymś ze znanych języków europejskich. Napisy „On parle français“ lub „English spoken“ są dla przybyszów zagranicznych niejednokrotnie zachętą do odwiedzania miejscowych sklepów i czynienia w nich zakupów.

WŁAMANIE DO KRAJOWEJ FABRYKI KONFEKCIJ DZIECIENNEJ przy ul. Gertrudy. Ubiegłej nocy nieznani sprawcy włamali się do krajowej fabryki dziecięcej konfekcji męskiej przy ul. Gertrudy 1 29, gdzie przez wybite dziury w jednym z sąsiednich opustoszałych mieszkań dostali się do jednego z biur fabrycznych. Tu rozbił kasę ogniotrwałą, z której jednak nie nie zabrali, albowiem kasa była próżna. Czy łupem złoczyńców padły

robotników dzięki swojemu poczuciu sprawiedliwości, odwadze cywilnej i niezawisłości sądu.

W pracy społecznej i politycznej brał zawsze chętny udział, nie cofając się przed trudami i ofiarami osobistymi. Był prezesem Związku urzędników górniczych, wiceprezesem Sokola w Krzeszowicach, radnym gminy Tenczyńska. Obok tej działalności społeczno-politycznej rozwijał cichą akcję filantropijną.

W sferach przemysłowych i handlowych zagłębia chrzanowskiego, tudzież w Krakowie cieszył się poważaniem ogólnem dla swojej solidności i wyższego pojmowania zadań przemysłu i handlu.

To też ostatnią posługę oddał mu liczne rzesze ludności miejscowej i okolicznej, rada miejska z Krzeszowic i Tenczyńska, sąd i urząd skarbowy, naczelnik stacji kolejowej w Tenczyńku, nauczyciele, górnicy, liczni goście załobni z Krakowa i Sosnowca. Kondukt pogrzebowy prowadzili ks. kan. Kamiński i ks. kat. Hapek, a nad mogiłą przemówił p. Pobudkiewicz. Zmarły oświadczył żonę Natalję z Grychowskich i synka Adama. Cześć pamięci zachęgo obywatela.

Z kraju i ze świata.

ZAMACH SAMOBÓJCZY MATURZYSTKI. Z Zakopanego donoszą: Jedna z uczennic tutejszego gimnazjum p. Zofia Galićówna, nie dopuszczona do egzaminu dojrzałości, targnęła się na swoje życie przez wypicie trucizny. Zamachu dokonała w obrębie budynku szkolnego, w mieszkaniu tercjana. Stan jej jednak, dzięki natychmiastowej pomocy lekarskiej nie budzi obaw. Odwieziono ją do szpitala klimatycznego w Zakopanem.

TYPUS PLAMISTY POD N. SĄCZEM. W Librantowej pod N. Sączem zaszło 8 wypadków tyfusu plamistego, z tych jeden śmiertelny. Równocześnie w pobliskiej wsi Trzeciezu zaszedł jeden śmiertelny wypadek tyfusu plamistego.

WYBITNY URZĘDNIK PRZEJECHANY NA ŚMIERĆ PRZEZ AUTO. We Lwowie padł ofiarą wypadku automobilowego na ul. Akademickiej Roman Witoszyński, liczący lat 75, emer. radca skarbowy, ojciec znanego sędziego śledczego. Skutkiem odniesionych ran ofiara harców szoferskich zmarła onegdaj.

Sp. Roman Witoszyński znany był szerokim sferom urzędniczym w Małopolsce, albowiem wielce się zasłużył jako tłumacz niemieckich ustaw skarbowych i podręczników, które do dzisiejszego dnia leżące są w użyciu. Przeżył on m. i. ustawę skarbową karną, wydał zbiór rozporządzeń i ustaw skarbowych wraz z komentarzami.

WYBORY MIEJSKIE W KARWINIE. Z Karwiny donoszą: W wyniku tutejszych wyborów gminnych burmistrzem miasta Karwiny został wybrany czechosłowacki socjaldemokrata Antoni Kruta, pierwszym wiceburmistrzem komunista Machacz, drugim wiceburmistrzem polski socjaldemokrata Czechowicz. Do rady miejskiej otrzymali mandaty: jeden narodowy demokrat, jeden czechosłowacko-narodowy socjalista, jeden czechosłowacki socjaldemokrata, dwóch Niemców, 6 komunistów, jeden polski socjaldemokrata i 4 członków jednoczenia polskich stronnictw mieszczańskich.

BEZSKUTECZNE POSZUKIWANIA NUNGESSE-RA. Z Saint Jean (Nowa Szkocja) donoszą: Lotnik Cotton, który wyruszył na poszukiwanie lotników Nungessera i Coliego, nie natrafił między Saint Jean a Plaisance na jakiegokolwiek ślady obu lotników.

POWRÓT DE PINEDY. Z Lizbony donoszą, że włoski lotnik de Pinedo wylądował w sobotę szczęśliwie w Lizbonie. Lot z wysp Azorskich do Lizbony.

Minister Miedziński w Katowicach.

Dnia 11 czerwca przybył do Katowic o godz. 8-mej rano Minister Miedziński w towarzystwie dyr. dep. Frączkowskiego i inspektora Czajkowskiego. Na granicy wojew. śląskiego w Sosnowcu powitał ministra prezes poczty p. Kuntze wraz z p. Mackiewiczem, przew. Związku urzęd. pocztowych. Na dworcu witali p. ministra: wojew. Grażyński, prezes sądu Stark, prokurator Rasp, gen. Zajac, prezydent miasta Szkudlarz, starosta Seidler, kmtd. policji Kocur, prezes Związku Legionistów dr. Ziółkiewicz i prezes powstańców górnośląskich mjr. Ludyga-Laskowski z kompanją honorową powstańców. W chwili przyjazdu pociągu orkiestra odegrała „Pierwszą Brygadę“. Z dworca udał się p. minister do inspektoratu poczty i telegr., gdzie odbył konferencję, poczem odjechał na wizytację okręgu z prezesem pocztą Kuntzem.

Od godz. 4—7 p. minister udzielał audjencji. O godz. 8-mej wiecz. był obecny na popisie chórów śląskich w teatrze. O godz. 9-tej izba handl.-przem. w Katowicach podejmowała p. ministra bankietem w sali hotelu „Savoy“. Toast na cześć ministra wznosił senator Kowalcuk, na co odpowiedział dłuższem przemówieniem min. Miedziński. Całe przyjęcie miało charakter bardzo serdeczny.

W niedzielę w południe Związek Legionistów w Katowicach urządził przyjęcie dla p. ministra w salach hotelu „Savoy“. Toast na cześć Marszałka Piłsudskiego wznosił prezes Zw. Leg. dr. Ziółkiewicz. Następnie przemawiali: prof. Pochmarski, prezes Okręg. Związku Legionistów w Krakowie i prezes powstańców górnośląskich mjr. Ludyga-Laskowski. P. Minister Miedziński w odpowiedzi podniósł wielkie znaczenie idei legionowej dla pracy państwotwórczej.

Popołudniu o godz. 5 p. minister wziął udział w obrzędzie chrztu syna por. rez. Korman. b. ofic. Leg. Pol. w imieniu Marszałka Piłsudskiego. Matką chrzestną była p. generałowa Zajacowa w imieniu Pani Prezydentowej Mościckiej. Po chrzcie odbyło się przyjęcie u pp. Kormanów, które w miłym nastroju przeciągnęło się do późnej nocy.

PRZYJAZD GEOGRAFÓW SŁOWIAŃSKICH.

Wczoraj o godz. 8.20 rano przyjechali do Krakowa z Zakopanego uczestnicy zjazdu słowiańskich geografów i etnografów, w liczbie 150 osób. Goście zwiedzili w ciągu dnia zakłady uniwersyteckie, oraz główne zabytki miasta, o północy opuścili Kraków, rozjeżdżając się do swoich krajów.

ODNALEZIENIE ZWŁOK OFIARY WYBUCHU W WITKOWICACH. Po kilku dniach poszukiwań, udało się saperom znaleźć zwłoki szeregowca Wawry, który padł ofiarą wybuchu w Witkowicach. Wawro został rzucony wybuchem na wyso-

Teatry-Kina-Koncerty

Dnia 13 czerwca

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj, w poniedziałek, na przedstawieniu popularnym „Znak na drzwiach”. Jutro trzecie powtórzenie „Lala” Tadeusza Rittnera.

REPERTUARY:

TEATR IM. SŁOWACKIEGO:

Poniedziałek: „Znak na drzwiach” (popul.).
Wtorek: „Lato”.
Środa: „Malenstwo” (popularne).

Co dzisiaj grają w kinach?

Bagatela: „Ognia” (Dolly Davis).
Nowości: „Znak Zorzy” (Douglas Fairbanks).
Promień: „Harold ma pecha” i „Strach ma wielkie oczy”.
Reduta: „Lord maharadża-apasz” i kom. „Pajac”.
Sztuka: „Przemyślenia lorda Cliftona”.
Uciecha: „Korona kłamstw” (Pola Negri) i „Djabelek”.
Wanda: „Czarny raj” i „Tajemnica czarnej przelepy” (Tom Mix).
Warszawa: „Prawo pięści” (Pete Morrison).

Z Radjo.

Program stacji radiofonicznych:

na poniedziałek dn. 13 czerwca 1937 r.

Kraków (422) Godz. 18-18:40: Transmisja z Warszawy; godz. 18:40-19: Przerwa, ewentualnie komunikaty; godz. 19-19:25: Odczyt pod tyt. „Z najwcześniejszej historii metalu cz. III.”, wygł. dr. T. Estreicher prof. U. J.; godz. 19:30-19:55: Odczyt pod tyt. „Słownik, śpiewak miłośnik”, wygł. p. E. Wyrobek; godz. 20-20:30: Transmisja z Warszawy.

Warszawa, (1111) Godz. Komunikat lotniczo-meteorologiczny, komunikaty P. A. T., nadprogram; godz. 15: Komunikat gospodarczy i lotniczo-meteorologiczny; godz. 17-17:45: Odczyt p. t. „Szkolnictwo handlowe w Czechosłowacji” z działu „Pedagogika i wychowanie” — wygłosi wiceprezydent Witold Łyskowski; godz. 17:45-18: Nadprogram, komunikaty, godzina 16: Transmisja muzyki tanecznej z kawiarni „Gastro-nomia” — wykonaniu orkiestry Schuberta, Pęzura i Słuska; godz. 19-19:30: Rozmaitości; godz. 19:30-19:35: Komunikaty PAT; g. 19:35-20: 4-ta lekcja kursu elementarnego języka francuskiego, lektor p. Lucien Roumigny; godz. 20-20:15: Komunikat rolniczy; godz. 20:30: Koncert kameralny poświęcony muzyce belgijskiej. Wykonawcy: Róża Benzelowa (fort.), Lidia Kmitowa (skrz.), Helena Zbońska-Ruszkowska (śpiew), Leopold Dworakowski (altów. bas), Karol Stromenger (wiolonczela) i prof. Urszula (akomp.); g. 21: Komunikat lotniczo-meteorologiczny, sygnał czasu, komunikaty PAT.

Poznań, (270) Godz. 13:30-14:50: Koncert popołudniowy orkiestry wojskowej 7 p. a. c., pod batutą p. kapelm. Sternalskiego. W przerwie o godz. 14:00 komunikaty giełdowe; g. 17:15-18:35: Koncert popołudniowy. Wykonawcy: Halina Lange Wnukowska (fortepian), Zdzisław Kalinowski (baryton); g. 19:35-19:50: Nadprogram; godz. 19:50-19:55: „Przebieg rzeczy ciekawych z całego świata”, wygł. p. Michał Mellina, art. Teatru Narodowego; g. 19:55-20:30: Komunikaty gospodarcze; godz. 19:55-20:30: Odczyt z cyklu odczytów organizowanych przez T. S. L. p. t. „O nowych osiągnięciach”, wygł. p. J. Kleśkowski; g. 20-20:25: Pogadanka p. t. „Nasze szlaki turystyczne — poradnik na wakacje”, wygł. dyr. Jan Kiliński; g. 20:30-22: Transmisja koncertu z Warszawy.

Berlin, (483.9 i 566) G. 17:30: Koncert; godz. 20:30: Rozmaitości muzyczne.
Langenberg, (468.8) G. 17:30: Muzyka lekka; g. 20:15: Wzrost muzyki Strassera, następnie muzyka do tańca.
Wrocław, (815.8) G. 16:30: Muzyka lekka; g. 20:10: Śpiew i orkiestra; g. 21: Honor wiedeński.
Wiedeń, (517.2) G. 18:15: Koncert; g. 20:05: Muzyka lekka.

Praga, (318.9 i Brno (441.2). G. 19: Transmisja z teatru Narodowego w Pradze.

na wtorek, dnia 14 czerwca 1937 r.

Kraków, (422) G. 17:15-18:40: Transmisja z Warszawy; g. 18:40-19: Przerwa, ewentualnie komunikaty; g. 19-19:25: Odczyt pod tyt. „Kresy Karpat” wygł. dr. W. Szulc, prof. U. J.; g. 19:30-19:55: Odczyt pod tyt. „O trzęsieniach ziemi w Polsce”, wygł. dr. W. Semkowicz, prof. U. J.; g. 20-20:30: Rozmaitości; g. 20:30: Koncert poświęcony francuskiej operze i pieśni. Wykonawcy: pp. Liliana Zamorska, Stanisław Starza, Stanisław Siwik (śpiew); g. 22: Komunikat meteorologiczny, sygnał czasu; g. 22:30: Transmisja muzyki tanecznej z restauracji „Rydz” w Warszawie.

Warszawa, (1111) G. 12: Komunikat lotniczo-meteorologiczny, komunikaty PAT nad program; g. 15: Komunikat gospodarczy i lotniczo-meteorologiczny; g. 16:45-17: Odczyt p. t. „Krzemienieć — kolebka Słowackiego” z działu „Krajoznawstwo” wygł. prof. A. Janowski; g. 17-17:15: Nad program, komunikaty; g. 17:15: Koncert popołudniowy. Muzyka lekka. Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Jana Dworakowskiego, oraz Adam Rapacki (śpiew) i Stan. Nawrocki (akomp.); g. 18:45-18:55: Rozmaitości; g. 18:55-19:10: Komunikaty PAT; g. 19:10-19:15: Odczyt p. t. „Kordian i Emir Rzewuski w historii i poezji” wygł. prof. H. Mościcki; g. 19:30-20: Odczyt p. t. „Terazniejsza wypadła w Chinach” wygł. dr. Stefan Litwiner; g. 20-20:15: Komunikat rolniczy; g. 20:30: Transmisja z Krakowa; g. 22: Komunikat lotniczo-meteorologiczny, sygnał czasu, nad program; g. 22:30 do 22:50: Transmisja muzyki tanecznej z restauracji „Rydz”.

Poznań, (270) G. 14: Komunikaty giełdowe; g. 17:15-18:35: Transmisja koncertu z Warszawy; g. 18:35-19:50: Nadprogram wygł. p. R. Rył, art. Teatru Polskiego; g. 18:50-19:15: Odczyt p. t. „O kompozycji w malarstwie” wygł. p. Jan Bocheński; g. 19:15-19:35: Komunikaty gospodarcze; g. 19:35-20: Odczyt p. t. „Wystawa polarnicza w Poznaniu”, wygł. p. dyr. Krzysztof Krawiec; g. 20-20:15: Komunikat Z. O. K.; g. 20:20-22:15: Koncert wieczorny poświęcony twórczości Jana Straussa. Udział biorą: Helena Malechtrzakowa (sopran), Kazimierz Wawrzyniński (baryton), orkiestra 57 p. n. pod batutą por. Vorela, Fr. Łukaszewicz (fortepian).

Berlin, (483.9 i 566) G. 17: Pociąg milosny w słowa i muzyce; g. 20:10: „Słownik hiszpański” — operetka L. Falla.

Frankfurt, (428.6) G. 16:30: Muzyka taneczna; g. 19:30: „Cardillac” — opera P. Hindemitha; g. 21:30: Transmisja wieczornego humorystycznego z Kassel.
Rzym, (449) G. 17:45: Transmisja koncertu z hotelu; g. 21:10: Koncert orkiestry.

Wiedeń, (517.2) G. 18:15: Koncert; g. 20:05: Koncert filharmoniczny.

Brno, (441.2) G. 19: Koncert; g. 19:30: Komedja; g. 20: Koncert kompozytorów morawskich; g. 21: Transmisja koncertu z kawiarni.

Praga, (348.9) G. 17: Koncert; g. 20:10: Koncert; g. 21: Recytacje.

TEATR IM. JUL. SŁOWACKIEGO.

„Lato”. Komedja w 3 aktach Tadeusza Rittnera.

„Lato” Rittnera jest latem, które już przeszło... i najsilniejszy zar scenicznego światła nie potrafi mu już dzisiaj przydać rumieńców życia. Może co najwyżej być uprzytomnieniem wysokiej kultury literackiej autora i jego tak wybitnych scenicznym udziałem, może być również pokazem, jak właśnie tym razem, doskonale gry aktorzy. Rzecz bowiem sama w sobie ani w swej treści realistycznej ani w jej sensie symbolicznym nie zawiera zbyt wiele zajmującej siły. Zbyt przykro odczuwamy technię sanatorium, w którym niepodzielnie zapanowały neurastenii i histeryi, naprężono przez sztukę aktorską dźwigane do gry o znaczeniu symboliczno-życiowym. Duchowe obudzenie się młodego neurastenika do pełni życia w blaskach lata, w blaskach słońca miłości, oraz jego zamach samobójczy, zakończony w rezultacie jedynie ponowną śmiercią duchową, jest dzisiaj już tylko tematem sztuki aktorskiej, wzmocnionym przez życie choreologiczne nerwów kobiety i jej męża, a ożywionym komedjowo przez świat towarzyszących postaci.

Na czoło w życiu scenicznym wysunęła się oczywiście postać Maji, która w mistrzowskim wykonaniu p. Starskiej miała w sobie niezwykłą plastykę nierówności i wybuchowości histerycznej. Przykra postać jej zazdrośnego męża w pełnej umiaru grze p. Sosnowskiego nabrała wiele życiowości, nawet sympatycznego wyrazu. Natomiast postać młodego bohatera „lata” w ujęciu p. Sawana pomimo dobrane wydobytych chwilowych porwy do blasków słońca, w ogólnym wrażeniu jest zbyt monotonnym i błędem odbiciem duchowego niedołęstwa.

Przydany dramatowi nerwów żywioł komedjowy w inteligentnej reżyserji dyrektora Nowakowskiego dla humorystycznego skonstruowania otrzymał wiele wyrazu groteskowo-karykaturalnego. W tej części jednak mocno przerysowaną wydała mi się postać stworzona przez p. Zalewską, natomiast stylową linję gry i postaci, lekko tylko sparodjowanej miała Lili p. Czartorzyńskiej, która w swym odrębnym rytmie ruchu i słowa wnosi na scenę interesujący element. Dobrym kontrastem do błędnej postaci młodego neurastenika była postać zaufanego w siebie mężczyzny w ujęciu p. Such-

cickiego, blade natomiast postacie reszty panów nabrały wyrazu odpowiedniego życia w grze pp. Bednarzewskiej, Kosmowskiej i Hańskiej (zrezygnując godzącej urok dziewczęcy z wybuchowością nerwów). Bardzo udatną postać „szarego pana” stworzył p. Bułnatowicz, który w grze swej wyszedł zwycięsko poza zwyczajny szablon. Urozmaicenia całości dodaje i siedmio-letnia adepta sceny Alinka Orkanówna, której „cudownego” talentu oby nie zwichnęły zbyt gorące oklaski.

(p.)

Dział polski na wystawie muzyczn. we Frankfurcie.

„Towarzystwo szerzenia sztuki polskiej wśród obcych” organizuje dział polski na międzynarodowej wystawie muzycznej we Frankfurcie nad Menem. P. Leopold Bimetal, komisarz wystawy, wyjechał do Frankfurtu dnia 1 czerwca z całkowitym materiałem polskim. Zbiór eksponatów jest obfity i ważki. Na wystawie udzieliły obiektów m. in. następujące instytucje: w Warszawie — dyrekcja zbiorów państwowych, Towarzystwo muzyczne, Biblioteka ord. Krasieńskich, Uniwersytet, w Krakowie — Biblioteka Jagiellońska, Polska Akademia Umiejętności, Muzeum etnograficzne. Z osób prywatnych należy wymienić p. Marię Ciechomską, która działowi polskiemu użyczyła bezcennych pamiątek po Chopinie.

Miedzy zabytkami znajdują się: rękopisy Mikolaja z Radomia z pierwszej połowy wieku XV, rękopis „Bogurodzicy” z XV, tabulatury Jana z Lublina z r. 1540 i z klasztoru św. Ducha z r. 1548, tabulatury lutniowe z w. XVII, psalterz Gomółki i kilkadziesiąt druków z wieków XVI, XVII, XVIII i początku XIX.

W dziale Chopinowskim zebrano kilkanaście utworów (pieśni, eludy i t. p.) w autografach, listy Chopina, pisanie do Chopina przez Schumann, Mendelsohna, Berlioz, Delacroix, Liszt i t. d.

W szeregu pamiątek po Moniuszce znajduje się kilka autografów nutowych; wystano również rękopisy Karłowicza, Noskowskiego i Żeleńskiego. W dziale instrumentalnym uwzględniono instrumenty o charakterze ludowym: gęśliki, kobzę i t. p.

Dział współczesny znajduje odpowiednie zobrazowanie m. i. w wykresach statystycznych i fotografiach. Obiekty te dotyczą rozwoju szkolnictwa muzycznego w Polsce, opery, Filharmoniji i t. d. Dział wydawnictw współczesnych i czasopism muzycznych został przewieziony do Frankfurtu z wystawy w Genewie.

Ze sportu.

Piękny sukces „Cracovii” w spotkaniu z „Wackerem”

Cracovia — Wacker 5:4 (2:3).

Drużyna białoczerwonych gościła w dniu wczorajszym na swoim boisku, trzecią z rzędu w tym sezonie, drużynę wiedeńską. Tym razem przybył do nas Wacker, o którym sportowa prasa Wiednia wyraża się w ostatnich czasach entuzjastycznie. Spotkanie to zakończyło się zwycięstwem białoczerwonych, co tem więcej zasługuje na pochwałę, że wystąpili oni w składzie osłabionym. Klęska Wackera świadczy o doskonałej formie Cracovii, której wyniki od początku sezonu z drużynami zagranicznymi są ładne. Wczorajsza porażka Wackera niewątpliwie odbije się nie miłym echem w świecie piłkarskim nad Dunajem.

Z blisko pół-godzinnym opóźnieniem, tym razem zawinionem przez gości, wybiegają na boisko obie drużyny. Białoczerwoni w składzie osłabionym bez Kaluży: Wiśniewski, Doniec, Zastawniak I, Kahan, Chruściński, Zastawniak II, Kubiński, Wójcik, Gintel, Kempniński, Ptak. Wobec tego „vox populi” przepowiadał porażkę białoczerwonym.

Istotnie pierwsze minuty gry zapowiadały katastrofalne dla miejscowych zakończenie. Wiedeńscy przeprowadzają błyskotliwe ataki, a miejscowi grają chaotycznie i zupełnie słabo. W dodatku nieliczne zresztą doskonale pozycje podbramkowe zaprzeczają białoczerwoni. To też w 12 min. słynny Aigner, a około 30 min. Rappan uzyskali dla swoich barw prowadzenie, a wysokocyfrowa porażka Cracovii wisi w powietrzu.

Tymczasem miejscowi dając dowód wielkiego hartu i ambicji, zrywają się po drugim punkcie Wiedeńczyków do ataku. Rezultat nie każe długo na siebie czekać. Wójcik w 35 min. zdobywa bliskim, niskim strzałem w róg pierwszy punkt, a już w dwie minuty później Gintel przesłania głową wyrównuje. Niemal natychmiast huragan oklasków wita te sukcesy miejscowych. Obecnie zrywają się goście i udaje im się na dwie minuty przed pauzą zdobyć trzeci punkt.

Po pauzie od pierwszych chwil narzuca Cracovia zawrotne tempo, atakując z niebywałą ambicją przeciwnika, zarazem grając ogólnie dobrze technicznie, mimo braku Kaluży. Pomimo długotrwałej przewagi nie są w stanie miejscowi uwydatnić jej przez czas dłuższy. Dopiero w 15 min. zdobywa Ptak wyrównującą bramkę dość dalekim, ładnym strzałem.

Obecnie tempo gry staje się mordercze. Obie drużyny dają ze siebie maximum wysiłku, dając do zwycięstwa. Miejscowi mają jednak obecnie widoczną przewagę, grając spokojnie, podczas gdy goście zdenerwowani, popełniają szereg błędów. Niebawem w zamieszaniu podbramkowym pakują Wiedeńscy do własnej bramki piłkę, a pokaźną porcję goali kończą Ptak w 32 min. głową. Ostatnie kilkanaście minut gra toczy się przy lekkiej przewadze gości, jakkolwiek i miejscowi mają wiele pewnych pozycji. Zdawało się, że wynik pozostanie już niezmienny, gdy na trzy minuty przed końcem zawodów zdobywa rezerwowi łącznik gości, bramkę. U miejscowych na pochwałę zasłużyli: Wiśniewski w bramce, Doniec w obronie, Zastawniak, Chruściński i świetny Kahan w pomocy, w linii napadu Ptak, Kubiński, Gintel, Wójcik.

Emocjonującemu temu spotkaniu przyglądało się około 4.000 widzów. Sędzia p. Arzyński spełnił swe zadanie.

(rom. b.).

WYNIKI ZAWODÓW MIEJSCOWYCH.

Podgórze — Garbarnia 3:1 (1:1). Zasłużone zwycięstwo drużyny Podgórza.

K. S. Korona — K. S. Sparta 3:1 (1:1).

Wawel — Makkabi 1:1 (1:1). Mistrzostwo KZOPN. Czarni — Łobzowianka 1:0 (0:0). Korona II — Sparta II 3:0 (1:0). Wisła III — Dąbie 5:3. Unia — Legia 4:4. K. S. Salwator — K. S. Świtezianka 1:1 (1:0). Mistrzostwo kl. C.

WYNIKI ZAWODÓW KRAJOWYCH.

Katowice, Legia — I. F. C. 3:2 (2:0). Niebywałe sensacyjne zwycięstwo „ekspozytury Cracovii”, która świetnej grze Łanki, Ciszewskiego, Nawrota, Śliwy oraz nowej gwiazdy bramkarskiej Adamowicza, zawdzięcza swój wynik. Bramki dla zwycięzców zdobyli Łanko (2), Nawrot (1), dla gości Kozok i Geisler. „Niezwyciężalność” sportowa publiczności kałowińska zgłowała sędziemu p. Niedzwirskiemu ze Lwowa za jego bezstronne sędziowanie „kamienne podziękowanie”.

Lwów, Lwów — Wrocław 3:1 (0:0). Zawody międzynarodowe na niskim poziomie. Reprezentacja naogół słaba. Do pauzy gra ospała. Przewagę mają Niemcy, niedysponowani strażnikami. W 18 min. rzut karny przestrzelił Batsch. Po pauzie Lwów narzuca tempo. Bramki zdobywają Batsch w 2 min., Dr. Garbień w 28

min., Kuchar w 2 min. przed końcem zawodów. Publiczność około 4.000. Przed zawodami powitał gości prez. miasta Neumann. Sędzią p. Ivancsic z Budapesztu.

Poznań, Ruch — Warta 4:1 (1:1). Warta wystąpiła w składzie osłabionym. Przez cały czas przewaga Ruchu, porażka Warty zasłużona. Bramki zdobyli dla Ruchu Sobota dwie, Kacy i Regusioni po jednej.

Warszawa, Turysta — Polonia 3:0 (3:0). Stacha gra Warszawian, u których zawiódł napad. Bramki zdobyli Kulawski dwie, Błaszczyski 1, sędzia p. Rutkowski.

Łódź, Ł. K. S. — Jutrzenka 2:1 (1:0). Gra równa. Jutrzenka miała szanse wyrównania, jednak przetrzebiła rzut karny w ostatniej minucie. Bramki zdobyli dla zwycięzców Durka i Sowiak, dla Jutrzenki Krumholz.

Katowice, Wacker — Drążyna K. S. 06 (Zależe) i Pogoń (komb.) 5:3 (3:0). Gra wiedeńczyków budziła ogólny zachwyt na G. Śląsku. Wyróżnili się wśród Wiedeńczyków Jelinek, Capek i Eigner.

Warszawa, Zawody o mistrzostwo WZOPN: Varsovia — Radomskie Koło Sportowe 5:0, Ruch — Orkan 1:1.

Poznań, Mistrzostwo klasy A: Pogoń — Ostrowia 2:0 (1:0).

Katowice, Kolejowy K. S. — IFC. (Tarnowskie Góry) 1:2 (0:0).

Diana — Iskra (Siemianowice) 1:2 (0:1). Iskra po tem zwycięstwie znalazł się nadal na czele tabeli mistrzowskiej GZOPN.

Zależe, K. S. 06 — Amatorski K. S. (Król. Huta) 2:1 (1:0). Gra bardzo ostra.

Mysłowice, K. S. 06 — K. S. 07 (Siemianowice) 4:1 (1:0).

Rybnik, K. S. 20 — Śląsk (Tarnowskie Góry) 7:1 (3:1).

Oświęcim, K. S. Soła (Oświęcim) — Policjant Klub Sportowy 1:0 (0:0).

WYNIKI ZAWODÓW ZAGRANICZNYCH.

Budapeszt, Międzynarodowe zawody Węgry — Francja zakończyły się dotkliwą porażką i nienotowaną wprost w zawodach reprezentacyjnych w stosunku 13:1.

Berlin, Odbyły się dzisiaj zawody o mistrzostwo Niemiec między Hertha z Berlina a I. F. C. Nürnberg. Mistrzem Niemiec został I. F. C. (Nürnberg), po zwycięstwie nad swym przeciwnikiem w stosunku 4:2. Zawodom przytępowało się 40.000 widzów.

Wiedeń, W. A. C. — Rapid 4:1 (0:1). Admirals — Austria 2:0 (2:0), Herta — Nickolson 4:3 (2:1).

Praga, K. S. Kladno — Victoria Žizkov 3:0, Sparta — Slavia (Morawy) 3:2.

Kopenhaga, Międzynarodowe zawody Danja — Holandia 1:1.

Sztokholm, Szwecja — Finlandja 6:2.

Praga, Zawody międzynarodowe Austria — Czechosłowacja 2:1.

Praga, Vienna poniosła w spotkaniu ze Spartą klęskę 3:1 (2:0).

Zagrzeb, Gradjański — Simmering (Wiedeń) 2:2 (2:1).

MIĘDZYNARODOWE ZAWODY LEKKOATLETYCZNE WE LWOWIE.

W dniu wczorajszym odbyły się we Lwowie w związku z uroczystościami Międzynarodowej Wystawy sportowej zawody lekkoatletyczne łącznie z meczem piłkarskim Lwów — Wrocław. Zawody stały na poziomie europejskim. Wzięło w nich udział 15 zawodników zagranicznych. Szczegółowe wyniki zawodów przedstawiają się następująco:

Bieg 3 km.: 1) Szarp (Węgry) 9:05.4, 2) Freyer 9:05.6 (rekord polski), 3) Friebe (Graz), 110 z płotkami: Trossbach (Niemcy) 15.3, 2) Weichheim (Austria) 16.

1. Sztafeta olimpijska: 1) Węgry 3:28.5, 2) Polska.

Skok wzwyż: 1) Kesmarky (Węgry) 184 cm., 2) Klumberg (Estonja) 179, 3) Fryszczyn 165.

Oszczep: Szepes (Węgry) 63.71 mtr. (rekord węgierski), 2) Klumberg 60, 3) Smakulski (Pogoń) 57.70 mtr. (rekord polski).

Skok w dal: 1) Sikorski 6.63 mtr., 2) Kasperkiewicz.

Poza konkursem skoczył Szomfi (Węgry) 6.55.

Bieg 1500 m.: 1) Strnieste (Czechosłowacja) 4:06.4, 2) Szarp, 3) Friebe, 4) Malanowski, 5) Vohralik.

Kula: 1) Daranyi (Węgry) 14.45 mtr., 2) Baran 12.45, 3) Kesmarky (Węgry) 11.32.

200 m. z płotkami: Trossbach 26.5, 2) Kostrzewski o dłoń w tyle i w tym samym czasie, co stanowi rekord polski, 3) Koroliewicz w czasie lepszym, jak dotychczasowy rekord, bo 26.8.

Bieg 100 m.: 1) Schleseka (Niemcy) 10.7, 2) Flock (Węgry) 10.8, 3) Schnoeneich 11 sek.

Bieg 400 m.: 1) Barsy (Węgry) 50.3, 2) Kesmarky 51.5, 3) Sindler (Zidenice).

WYŚCIGI SAMOCHODOWE WE LWOWIE.

W dniu wczorajszym odbyły się we Lwowie wyścigi samochodowe, które zakończyły się zwycięstwem inż. Liefeldta. Nadto przyznano nagrody członkowi krakowskiego Automobilklubu Schwarzensteinowi, oraz p. Ripperowi. Szczegółowe biegi przedstawiają się nast.: 20 km (start z miejsca): 1) inż. Liefeldt na Austro-Daimlerze w czasie 130.5 km. na godzinę; 2) hr. Potocki (Austro-Daimler) 108 km.; 3) Ripper (Lanzia) 103 km.

5 kilometr „lance” (start lotny): 1) inż. Liefeldt 1.55, co stanowi szybkość 156.5 km. na godzinę; 2) hr. Potocki 2.18.9, co stanowi 129 km. na godzinę; 3) Regutli na Bugatti.

LEGJA — JUTRZENKA.

W dalszej serii nadzwyczaj emocjonujących rozgrywek ligowych nastąpi we czwartek 16 b. m. o godz. 5.30 na boisku K. S. Jutrzenka spotkanie obu tych drużyn. Jutrzenka ma nielada przeciwnika przed sobą. Legja zdolałszy skupić w swych szeregach elitę polskiego futbolu kroczy nieprzerwanym łańcuchem od zwycięstwa do zwycięstwa. Jej trójka ataku złożona ze znanych graczy krakowskich: Łańki, Ciszewskiego i dopiero pozyskanego Nawrota nie ma sobie równej w Polsce. Przed tą trójką wspieraną przez środkowego pomocnika Śliwę, byłego gracza Wisły, nie mogła się ostać Pogoń, przegrywając 3:4. Czarni 0:2, Turyści 1:6. Jutrzenka będzie musiała zatem

wszelkich starań dokończyć, by z tych zawodów wyjść obronną ręką.

PORADNIA SPORTOWO-LEKARSKA. Z inicjatywy robotniczego klubu sportowego „Legja” w Krakowie, otwartą zostanie w najbliższym czasie pierwsza w Polsce poradnia sportowo-lekarska. Zadaniem tej poradni będzie badanie na gruncie naukowo-statystycznym, siły wpływu sportu w jego wszystkich odgałęzieniach na rozwój fizyczny zawodników oraz kwalifikowanie ich wedle stanu zdrowia, do odpowiednich ćwiczeń sportowych. Ponadto poradnia udzielać będzie doraźnej pomocy lekarskiej sportowcom, którzy ulegli wypadkom i uszkodzeniom ciałom w czasie zawodów.

Dział gospodarczy

Sytuacja walutowa.

Sytuacja walutowa przedstawia się względnie pomyślnie. Dolary utrzymują się w obrocie prywatnym na poziomie 8.92½—8.93, podczas gdy kurs dewiz na Nowy Jork wynosi 8.93, a kurs kable 8.95¾. Przy zamianie gotówki na kabel dopłaca się 3, przy zamianie czeków na kabel 2½ promille. Bank Polski płaci za dolary 8.89—8.88 (banknoty jedno- i dwu-dolarowe), za przekazy 8.91.

W najbliższych dniach ukaze się przypuszczalnie oficjalny komunikat o zawarciu umowy pożyczkowej. Na razie jednak brak szczegółów co do wysokości odsetek kursu emisyjnego etc.

Wobec widoków zaciągnięcia nowej pożyczki przez państwo, należy sobie uprzytomnić stan dotychczasowych długów państwowych. Są one stosunkowo małe, gdyż wynoszą łącznie ogółem 3,572,095.317 złotych. Długi zagraniczne wyrażają się w dniu 1 stycznia b. r. sumą 3,274,909.317 złotych, wewnętrzne zaś kwotą 219,186.000 zł. Poszczególne pozycje długu zagranicznego przedstawiają się następująco: pożyczki emisyjne 623,984.484 zł., długi wobec rządów państw zagranicznych 2,292,638.380 zł., długi wobec instytucji prywatnych 28,384.938, długi przejęte po byłej monarchii austro-węgierskiej 329,901.317 złotych. Z ogólnej sumy długów zagranicznych przypada na Stany Zjednoczone 63 proc., na Francję 11 proc., reszta na inne państwa. Na długi wewnętrzne składają się: wewnętrzne pożyczki państwowe 248 milj., kredyt w Banku Polskim 25 milj., w Banku Gospodarstwa Krajowego 24,186.000 zł.

Obroty na giełdzie dewiz wynoszą, przeciętnie około 350 tys. dolarów dziennie. Popyt na dolary w gotówce jest mały. Całe zapotrzebowanie pokrywa prawie wyłącznie Bank Polski. Dopływ walut do instytucji emisyjnej jest nadal minimalny. Bilans Banku Polskiego z ostatniej dekady maja wykazuje wzrost zapasu walut i dewiz brutto zaledwie o 122.462 zł. do kwoty 230,236.021 zł., natomiast netto o 2.7 milj. zł. wskutek zmniejszenia się zobowiązań walutowych i reportowych o 2.6 milj. zł. Zapas złota i srebra zwiększył się o 383 tys. do 158.2 milj. zł., portfel wekslowy powiększył się o 8.1 do 375.9 milj., papiery procentowe skupione i zdyskontowane o 4.9 do 14.4 milj., a pożyczki zabezpieczone zastawami o 6.16.322 do 15,568.510 zł. Obieg biletów bankowych wzrósł o 47.6 do 705.2 milj. złotych, a stan polskich monet srebrnych

i bilonu o 2.1 do 2.5 milj. zł. Z walut europejskich ulega jedynie większym wahanom Medjolan, który osiągnął przejściowo wysoki kurs 50.02 zł. za 100 lirów, obecnie jednak spadł poniżej 50 zł.; obieg banknotów zmniejszył się we Włoszech o 19 miliardów 291 lir. Rezerwy ogólne kas państwowych wyrażają się sumą 2 miliardy 369 milj. Publiczny dług wewnętrzny spadł w przeciągu ostatniego roku z 91,309,000.000 lir na 84,790,000.000 lir. Wszystkie inne waluty i dewizy utrzymują się na ogół na prawie niezmiennym poziomie. Frank francuski ma nadal tendencję stałą; aczkolwiek bilans handlowy Francji za miesiąc kwiecień wykazał saldo ujemne w wysokości 43 milj. fr. (przywóz wynosił 4.298 milj. fr., wywóz zaś tylko 4.255 milj.), to jednak na ogół dało saldo dodatnie bilansu francuskiego, za pierwsze cztery miesiące 1927 r. 684 milj., podczas gdy deficyt bilansu w tym samym okresie 1926 wyrażał się kwotą 353 milj. fr.

Dewizą na Berlin zawierano ostatnio transakcje na 211.93—211.94. Zapas złota i dewiz Reichsbanku od kilku miesięcy stale maleje, co przypisać należy biernemu bilansowi handlowemu i spłacie licznych zobowiązań zagranicznych. Między innymi sprzedał także Reichsbank w maju do Anglii Ameryki złota za przeszło 25 milj. marek. Według wykazu z dnia 15 maja, wyniósł zapas złota naczelnej instytucji niemieckiej 1.849.1 milj. marek, zapas dewiz 106.1, portfel wekslowy 1.905.4, a obieg banknotów 3.351.7 milj. marek. Deficyt niemieckiego bilansu handlowego wyrażał się dnia 30 kwietnia b. r. sumą 299 milj. marek, czyli zwiększył się w ciągu kwietnia o 55 milj. marek. Bilans handlowy Anglii ujął w kwietniu również saldo ujemne w wysokości 36,326.755 f. szt., przywóz kowiem wynosił 100,750.916, wywóz 52,610.047, reeksport 11,814.118 f. szt.

Pomyślna sytuacja na rynku nawozów sztucznych.

Sezon wiosenny skończony. Konsumcja w tym sezonie była o 30 do 40 proc. większa, aniżeli w roku 1926 i osiągnęła blisko 70 proc. konsumpcji przedwioennej. Wielka ilość wólcian, która do niedawna nie używała nawozów sztucznych, zaczęła je teraz stosować i przekonała się o ich wielkiej wartości. Sprzedaż odbywała się wyłącznie na kredyt. Bank rolny sprzedawał na t. zw. skrypty dłużne, Chorzów częściowo na skrypty, częściowo na

weksle. Kredyt udzielany był na 12 do 16 miesięcy na 9 proc. w stosunku rocznym. Największy eksport zaznaczył się w dziale azotu. Konsumcja azotniaku chorzowskiego wzrosła do tego stopnia, że fabryka nie mogła wykonać wielkiej ilości zamówień, wobec czego konieczne było sprowadzanie azotniaku z zagranicy, kalkulującego się od krajowego od 15 do 17 zł. na 100 kg. drożej. Stabiej szła sprzedaż chilijska, jednak konsumpcja jej wzrosła w porównaniu z poprzednim sezonem o 13.000 ton. Import wysokopięcioprocentowych soli potasowych z Niemiec zwiększył się w porównaniu z rokiem poprzednim blisko pięciokrotnie. Superfosfaty, żużle Thomasa i kaimity cieszyły się również silnym popytem, ogółem przywieziono od 1 stycznia do 1 maja b. r. 74.112 ton fosforytów, wartości 1,831.000 zł. w złocie, a saletry chilijskiej 30.732 ton, wartości 8,944.000 zł. w złocie. Fabryki superfosfatu uchwały obniżyć ceny na sezon jesienny przeciętnie o 12 do 18 proc. Obecnie notują między innymi w hurcie za 100 kg. loco skład: saletra chilijska 71 zł., superfosfat mineralny 18 proc. — 18 zł., siarczan amonu 21 proc. — 50 zł., żużle Thomasa krajowe i zagraniczne 78 proc. — 18 zł., sól potasowa zagraniczna 40 proc. — 24 zł., krajowa 30 proc. — 14 zł., wapno rolnicze za 100 ton loco fabryka — 100 zł. W kwietniu b. r. wywieziono zagranicę 4.928 ton nawozów sztucznych, wartości 472.000 zł. w złocie, w pierwszych zaś czterech miesiącach b. r. 20.186 ton, wartości 1,975.000 zł. w złocie.

Kronika ekonomiczna.

WPLYWY PODATKOWE W MAJU B. R. Według tymczasowych zestawień za trzy dekady maja b. r., wpływy z danin publicznych i monopoli państwowych wynosiły 178.4 milj. zł. W poprzednich miesiącach dochody z wymienionych źródeł wynosiły: w styczniu b. r. 158.7 milj. zł., w lutym 141.2 milj. zł., w marcu 182.8 milj., w kwietniu 162.8 milj. zł. W porównaniu z miesiącem poprzednim w pierwszym obecnym okresie budżetowym wzrosły dochody w maju o 15.6 milj. zł.

URODZAJE MOGĄ BYĆ LEPSZE, JAK W ROKU UBIEGŁYM. Według sprawozdań, nadesłanych przez korespondentów głównego urzędu statystycznego, zasiewy w Polsce w końcu maja pogorszyły się nieco w porównaniu ze stanem miesiąca poprzedniego. W stopniu klasyfikacyjnym przedstawiają się następująco: pszenica ozima 3.3 proc., pszenica jara 3.2 proc., żyto ozime 3.3 proc., jęczmień 3.1 proc., owies 3.1 proc., kończyła 3.2 proc.

Najlepsze zasiewy notowane są w województwie wolskim i we wszystkich województwach południowych i części pozaśląskiego. Najgorsze w województwach: wileńskim, nowogrodzkim i poleskim. Ostatni stan zasiewów wykazuje pewne pogorszenie w stosunku do maja roku zeszłego. W wypadku jednak, o ile w czerwcu będzie ciepło i pogoda (w roku zeszłym zimno i deszcz), urodzaje mogą być lepsze, jak w roku ubiegłym.

POMYŚLNY OBRÓT ROKOWAŃ O PRZYSTAPIENIE POLSKI DO KARTELU STAŁOWEGO. Onegdaj powrócił do Warszawy przedstawiciel polskich hut, zrzeszonych, p. Karzowski, który brał udział w polskiej delegacji na posiedzenie międzynarodowego kartelu stalowego w Luksemburgu. W posiedzeniu tem wzięli udział przedstawiciele siedmiu państw, należących do kartelu żelaznego. Ze-

brane zajęło się sprawą przystąpienia hut polskich do kartelu, co — jak wiadomo — zapoczątkowane zostało w lutym b. r. w Düsseldorfie. Kartel uznał żądania Polski, dopuszczenia jej do kartelu na warunkach odrębnych od innych członków, za słuszną, pozostawienie Polsce swobody rozwoju i zbytu swej produkcji na rynku wewnętrznym, natomiast **sprawa kontyngentu eksportowego została przekazana specjalnej komisji.** Przedstawiciele hut polskich zażądali kontyngentu w wysokości 500 tys. ton rocznie, kartel zaś zaproponował 300 tys. ton.

POŻYCZKI WEKSLOWE W P. K. O. Pożyczki wekslowe są udzielane przez PKO jedynie na zasilenie kapitałów obrotowych komunalnych. Kas Oszczędności i Spółdzielni kredytowych. W ciągu pierwszego kwartału r. b. udzielono tych pożyczek powyższym instytucjom na łączną sumę blisko 9.6 milj. zł., z której to sumy Spółdzielniom kredytowym na sumę około 8 milj. zł. Przy kredytach tych stosowano stopę procentową do dnia 1 marca br. 10 proc., od tego zaś dnia 9 i pół proc. w stosunku rocznym. Pożyczki te udzielane były za gwarancją bankową. W dniu 22 marca br. rozpoczęła PKO udzielanie pożyczek silniejszym finansowo spółdzielniom bez gwarancji bankowej, pobierając przy tych kredytach, prócz normalnej stopy procentowej, dodatkowo pół procent rocznie prowizji na pokrycie zwiększonego ryzyka z przeznaczeniem na utworzenie specjalnej rezerwy ewentualnych starań. W dążeniu do polatnienia kredytu obniżono od dnia 7 kwietnia br. stopę procentową od kredytów wekslowych na 9 proc. w stosunku rocznym, z utrzymaniem pół proc. rocznie prowizji przy kredytach, udzielanych bez gwarancji bankowej.

ZATARG O ANGIELSKĄ SOBOTĘ W ŁÓDZI. Na skutek konfliktu, jaki wybuchł w przemyśle włókienniczym, związki przemysłu włókienniczego przeprowadziły wśród członków swych ankietę, z której wynika, że już w roku 1924 po wprowadzeniu ustabilizowanej waluty, cały szereg firm przemysłowych począł wprowadzać zapłatę w sobotę za 6 godzin. Od tego czasu na ten system zapłaty przechodziły większe i mniejsze firmy przemysłowe, tak iż obecnie większa część firm włókienniczych zapłatę za pracę w sobotę ustaliła jako zapłatę za 6 godzin pracy. W ostatnim zatargu wszystkie fabryki, które zamierzały przejść na system zapłaty za 6 godzin, wypowiedziały to na dwa tygodnie. System zapłaty za 8 godzin utrzymany został w nielicznych fabrykach włókienniczych.

Z RYNKU LNU I KONOPI. Na rynku lnu tendencja mocna, co przypisać należy wyzerowaniu się zapasów na Lotwie i w Estonii, jakoteż brakowi podaży ze strony rynku sowieckiego. Zbiory w Irlandji, Belgji i krajach bałtyckich zapowiadają się dobrze, jednakże dzieli nas jeszcze od zbiorów spory kawał czasu. Produkcenci i hurtownicy polscy otrzymali ostatnio korzystne propozycje na sprzedaż lnu do fabryk belgijskich, poza tem kieruje się eksport również do innych państw, przeważnie przez pośredników. Na składach na ogół towaru mało. Notują za 1 kg. loco skład w hurcie w centach amerykańskich: len czesany 22—35, surowy 23, trzepany 26—20—15, pakowały lniane 15—23. Na rynku konopi ruch średni, zapasy towaru na składach dostateczne i pokrywają zapotrzebowanie rynku wewnętrznego w zupełności. Eksport dość duży. Notują w hurcie za 1 kg. w centach amerykańskich: konopie czesane 27, surowe 19, pakowały konopne 12—16 centów.

NIWYPLACALNOŚĆ FIRMY WIENIEŃSKIEJ HANDLUJĄCEJ Z SOWIETAMI. Jedną z największych międzynarodowych firm metalowych Jakob Neurath w Wiedniu popadła w niewypłacalność Passywa wynosiła od 700 do 800.000 L. Firma Neurath utrzymywała stosunki handlowe z Rosją sowiecką i dla sfinsansowania swoich interesów eskontowała weksle w bankach angielskich. Obecnie banki angielskie odmówiły eskontu weksli, wobec czego firma popadła w niewypłacalność. Dalszą przyczyną niewypłacalności były interesy spekulacyjne firmy na rynku miedziowym.

MIĘDZYNARODOWE TARGI W SALONIKACH. Z początkiem bież. roku odbęda się jesiennie międzynarodowe Targi w Salonikach (Grecja). Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie zawiadamia interesowane firmy, że winny zgłaszać jak najrychlej swój udział w Targach do miejskiego urzędu Targu Poznańskiego na ręce dyr. grecko-polskiej Izby handlowej w Atenach, p. Śliżińskiego, ul. Głogowska 42, z przesłaniem odpisu zgłoszenia do Ministerstwa spraw zagranicznych w Warszawie (wydział prasowy).

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.
Wydawca:
Spółka Wydawnicza „REFORMA”
Spółka z ogr. odp.

„ORZEŁ” Polski Przemysł Obuwniczy i Tawarzystwo Handlowe — spółka akcyjna w Krakowie zawiadamia niniejszem swych pp. akcjonariuszy, że dnia 30 czerwca 1927 odbędzie się w biurach spółki, przy ul. Librowskiej 3, o godz. 18-tej **ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE** z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie zarządu za rok 1926. 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu a rok 1926. 3) Wynagrodzenie Rady Nadzorczej. 4) Wybór Rady Nadzorczej. 5) Wyłosowanie nstępujących członków Rady Zawiadowczej, wybór nowych. 6) Wnioski. — Uprawnienie do głosowania są ci akcjonariusze, którzy po mieli 6 28. statutu spółki wykazać się kartami legitymacyjnymi.

BIURO DLA SPRAW PODATKOWYCH i SKARBOWYCH
MIECZYŚLAWA MAYERA

b. naczelnika Wydziału Izby skarbowej.
Informacje, porady, wszelkie podania, zastępstwa.
Kraków, ul. Stradom 2. — Telefon 3145.

Paniom, chorym na anemię

udzielam bezpłatnie porady, jak pozbyłam się anemji i upławów. Proszę załączyć markę na odpowiedź. Pani Kekow, Gdańsk, Langgasse 13. II.

FORTEPIANY
PIANINA. FISHARMONJE. GRAMOFONY.
Na raty. Ołbrzymi wybór.
Nowe i używane stale na składzie.
H. SMOLARSKA
SZEWSKA 9. 335

Przewodnik handlowo-informacyjny po Krakowie

Najkorzystniejsze źródła zakupów

Aparaty i przyb. fotogr.

Warszawski Skład przyborów fotograficz.
Szewska 2, Tel. 1428.

Wiedza

KURSA MATURYCZNE I DOKSZTAŁCAJACE
„WIEDZA”
pod nadzorem kierownika prof. Bogusława Butymowicza w Krakowie, ul. Studencka 14 — przygotowała tak do matury, jakoteż do wszystkich egzaminów.

Ubezpieczenia

Towarzystwo ubezpieczeń na życie
„FENIKS”
ul. św. Gertrudy 8, tel. 273.

Gukternie

P. MAURIZIO
Rynek gł. 38.

Dywany

PRACOWNIA ARTYSTYCZNA
NAPRAWY DYWANÓW PERSKICH
HENRYK BOBER
KRAKÓW Włocławek 12

Przybory piśmienne

R. ALEKSANDROWICZ
Basztowa 11. Tel. 311 i 4064
Magazyn przyborów biurowych

Herbata

Herbata
„Rączka”
Juliusz Grosse
Sp. z o. o.
Kraków
Rynek gł. 31

A. HAWELKA

Kraków, Rynek gł. 34.
„Pałac Splek”

HERBATA

RANGALLA CEYLON TEA
w jednym gatunku, najlepszym w paczkach
1/2, 1/4 kg. — Dla odprzedańców rabat!

Fortepiany

FORTEPIANY
PIANINA
WŁ. BOŁONSKI
Kraków — Pałac Splek.

Srebro

SREBRÓ — PLATERY,
ARTYKUŁY kościelne
SUKIENNICZE L.
A. KOBYLINSKI, J. KOBYLINSKI
i K. JARRA
DAWNIEJ M. JARRA.

Okrycia

Helena LOFFELHOLZ
Kraków, Grodzka 26.
poleca
SUKNIE LETNIE
I PŁASZCZE
po cenach b. przystępnych

Ogłaszajcie się
w Przewodniku „Nowej Reformy”

Wymienione firmy polecamy naszym Czytelnikom.